

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Навчально – науковий інститут економіки

Фінансово-економічний факультет

Кафедра міжнародних відносин і аудиту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

кваліфікаційної роботи ступеню бакалавра
(бакалавра, магістра)

студента Косюги Єлизавети Миколаївни

(ПБ)

академічної групи 071-20з-1

(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»

(офіційна назва)

на тему: «Облік і аудит розрахунків з податку на додану вартість (на прикладі
ТОВ Брікстех)»

(назва за наказом ректора)

	Прізвище, ініціали	Оцінка	Підпис
Керівник роботи	Шишкова Н.Л.		
Рецензент			
Нормоконтроль	Шишкова Н.Л.		

Дніпро

2024

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
міжнародних відносин і аудиту

Пашкевич М.С.
(підпис) (прізвище, ініціали)

«__» _____ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавра
(бакалавра, магістра)

Студенту Косюзі Є.М. академічної групи 071-20з-1
(прізвище та ініціали) (шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»
(офіційна назва)

на тему:

«Облік і аудит розрахунків з податку на додану вартість (на прикладі ТОВ Брікстех)»

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від _____
№ _____

Розділ	Зміст	Термін
1	АНАЛІЗ УМОВ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОВ БРІКСТЕХ	15.05.24
2	ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ НА ПРИКЛАДІ ТОВ БРІКСТЕХ	20.05.24
3	АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ НА ПРИКЛАДІ ТОВ БРІКСТЕХ	01.06.24

Завдання видано

_____
(підпис керівника)

Шишкова Н.Л.
(прізвище, ініціали)

Дата видачі 30.04.2024 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 09.06.2024 р.

Прийнято до виконання

_____
(підпис)

Косюга Є.М.
(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 56 с., 3 рис., 30 табл., 2 додатки, 42 джерела.

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ, АУДИТ, ПОДАТКОВИЙ ОБЛІК,
ПОДАТКОВА ДЕКЛАРАЦІЯ, ПОДАТКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ,
ПОДАТКОВИЙ КРЕДИТ.

Об'єкт розроблення – сукупність теоретичних, методичних та практичних основ організації бухгалтерського обліку і аудиту розрахунків з податку на додану вартість.

Мета роботи – узагальнення та вдосконалення теоретичних та практичних аспектів бухгалтерського обліку і аудиту розрахунків з податку на додану вартість.

Охарактеризовано фінансово-економічну діяльність ТОВ Брікстех. Проведено аналіз умов функціонування базового підприємства. Узагальнено економічну сутність та особливості розрахунків з ПДВ. Охарактеризовано документальне оформлення та нормативно-правове регулювання розрахунків з податку на додану вартість. Розглянуто особливості синтетичного, податкового та аналітичного обліку розрахунків з податку на додану вартість ТОВ Брікстех. Запропоновано напрями вдосконалення обліку і аудиту розрахунків з ПДВ. Розглянуто мету, завдання та джерела аудиту розрахунків з податку на додану вартість на підприємстві. Розглянуто організацію та методику проведення аудиту розрахунків з податку на додану вартість. Розроблено програму аудиту розрахунків з податку на додану на прикладі ТОВ Брікстех. Запропоновано напрями вдосконалення аудиту розрахунків з податку на додану вартість.

Практичне значення кваліфікаційної роботи поляє в тому, що на основі результатів проведеного дослідження маємо можливість розробити рекомендації з удосконалення обліку і аудиту розрахунків з податку на додану вартість відповідно до сучасних умов господарювання. Отримані результати спрямовані на удосконалення якості обліку і аудиту розрахунків з ПДВ та можуть бути впроваджені на ТОВ Брікстех.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 АНАЛІЗ УМОВ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОВ БРІКСТЕХ	7
1.1 Моніторинг діяльності базового підприємства	7
1.2 Фінансово-економічний аналіз ТОВ Брікстех	11
Висновки до розділу 1	19
РОЗДІЛ 2 ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ НА ПРИКЛАДІ ТОВ БРІКСТЕХ	21
2.1 Організація облікового процесу з податку на додану вартість	20
2.2 Нормативно-правове регулювання розрахунків з податку на додану вартість	23
2.3 Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з податку на додану вартість	28
2.4 Порядок складання податкових накладних на ТОВ Брікстех	32
Висновки до розділу 2	34
РОЗДІЛ 3 АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ НА ПРИКЛАДІ ТОВ БРІКСТЕХ	36
3.1 Об'єкт, мета, завдання та джерела аудиту розрахунків з податку на додану вартість на підприємстві	36
3.2 Організація та методика проведення перевірки розрахунків з податку на додану вартість	40
3.3 Напрями вдосконалення обліку і аудиту розрахунків з податку на додану вартість ТОВ Брікстех	44
Висновки до розділу 3	48
ВИСНОВКИ	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	51
ДОДАТКИ	56

ВСТУП

Сучасна система оподаткування податком на додану вартість підприємств передбачає розробку додаткових управлінських документів, які допомагають бухгалтеру розрахувати суму ПДВ до сплати у бюджет або відшкодування з бюджету. Проблеми в бухгалтерському обліку податку на додану вартість виникають через неправильне відображення "першої події" перерахованої попередньої оплати постачальникам за отриманні матеріали або отримання авансів від покупців за відвантаженою готовою продукцією. На підприємствах форми управлінських документів використовуються не тільки для правильного ведення обліку та складання Декларації з ПДВ, а також вони допомагають у ефективному податковому плануванні. Отже, актуальним питанням залишається удосконалення оподаткування, обліку та аудиту податку на додану вартість для поліпшення податкового планування підприємства. Важливо мати повну інформацію про стан розрахунків про податок на додану вартість підприємства для забезпечення ефективного їх управління, для контролю за операціями з ПДВ.

Таким чином, тема щодо вдосконалення обліку і аудиту розрахунків по податку на додану вартість є актуальною через постійні зміни в законодавстві, велику складність обліку, ризики податкових перевірок та важливість точності цих розрахунків для податкових та фінансових звітів підприємства.

Проблемними питаннями оподаткування, обліку та аудиту податку на додану вартість займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Бондаренко Т. Б. [1], Кулаковська Л. П., Піча Ю. В. [2], Ізмайлов Я. О., Єгорова І. Г. [3], Меліхова Т. О., Бойко М. Ю. [4], Огійчук М. Ф., Рагуліна. І. І., Новіков І. Т. [5], Волчанська, Л., Юшковський, Д. [6] та інші. Автори розглядають окремо оподаткування, облік та аудит податку на додану вартість.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретико-нормативних основ і практичних аспектів обліку і аудиту розрахунків по податку на додану

вартість з метою розроблення шляхів удосконалення обліку і аудиту розрахунків по ПДВ на ТОВ Брікстех. Для досягнення мети поставлені завдання:

- дослідити економічну сутність розрахунків з податку на додану вартість, їх склад, класифікацію та порядок оподаткування в сучасних умовах;

- надати характеристику досліджуваного підприємства, у тому числі проаналізувати основні показники його економічно-фінансової діяльності та майнового стану;

- дослідити діючу методику розрахунків по ПДВ, нарахування податкових зобов'язань, встановити її ефективність і доцільність застосування на підприємстві, визначити шляхи її вдосконалення;

- дати оцінку стану аудиту розрахунків по податку на додану вартість, запропонувати конкретні шляхи його вдосконалення, встановити порядок здійснення внутрішнього аудиту в умовах автоматизації обліку.

Об'єктом дослідження виступає фінансово-господарська діяльність ТОВ Брікстех та операції щодо обліку, складання звітності щодо розрахунків по ПДВ.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів щодо організації та методики обліку і аудиту розрахунків по податку на додану вартість.

Кваліфікаційна робота складається з: вступу, трьох розділів, які характеризують методику проведення обліку і аудиту розрахунків по податку на додану вартість. Перший розділ - розкриває характеристику та фінансовий стан базового підприємства. Другий розділ - розкриває інформацію щодо організації обліку розрахунків по податку на додану вартість, нормативно-правові документи та напрями вдосконалення обліку. Третій розділ – організація аудиту розрахунків по податку на додану вартість та напрями його вдосконалення.

РОЗДІЛ 1 АНАЛІЗ УМОВ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОВ БРІКСТЕХ

1.1 Моніторинг діяльності базового підприємства

Основний вид діяльності (КВЕД) ТОВ Брікстех – 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля. Зокрема:

46.73 Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням;

46.74 Оптова торгівля залізними виробами, водопровідним і опалювальним устаткуванням і приладдям до нього;

68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна.

ТОВ Брікстех зареєстроване 06.08.2008 за юридичною адресою 49051, місто Дніпро, вул. Будівельників, буд. 5, офіс 204. Керівник, засновник та кінцевий бенефіціарний власник (контролер): Фісуненко Павло Анатолійович. Розмір статутного капіталу: 53000 грн. Код ЄДРПОУ 36054553. Платник податку на прибуток та ПДВ. Товариство має самостійний баланс, розрахункові рахунки в банківських установах, печатку, фірмовий бланк та інші реквізити.

Організаційна структура підприємства наведена на рис. 1.1.

Метою діяльності підприємства є: отримання прибутку від реалізації товарів та послуг, виробничої чи іншої діяльності, яка сприяє наповненню ринку товарами та послугами; отримання прибутку від реалізації майнових прав, що впливають з авторського права, досвіду та інших інтелектуальних цінностей; отримання прибутку від сукупності комерційних, технічних, технологічних та інших знань, оформлених у вигляді технічної документації, навиків та виробничого досвіду, необхідних для організації того чи іншого виду виробництва, але не запатентованого (ноу-хау); отримання прибутку від здійснення інвестиційної і інноваційної діяльності; реалізація економічних і соціальних інтересів Учасників Товариства та його працівників.

На підприємстві вбудована та використовується локальна комп'ютерна система, яка об'єднує 15 персональних комп'ютерів, що дозволяє повністю комп'ютеризувати всі облікові операції. Програмне забезпечення «ДебетПлюс» (Додаток А).

Підприємство ТОВ Брікстех використовувало рекомендації Інструкції № 141 і позиції програмного продукту «ДебетПлюс» для організації обліку розрахунків з ПДВ, передбачивши основи в обліковій політиці (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

**Характеристика субрахунків та аналітичних рахунків для обліку
розрахунків з ПДВ в ТОВ Брікстех**

Рахунок, субрахунок, аналітичний рахунок	Характеристика
Розрахунки з ПДВ	
6412 «Розрахунки з ПДВ»	призначено для ведення обліку податку на додану вартість
Податкове зобов'язання	
643 «Податкові зобов'язання»	для обліку суми ПДВ, визначену, виходячи із суми одержаних авансів (попередньої оплати) за готову продукцію, товари, інші матеріальні цінності та нематеріальні активи, роботи, послуги, що підлягають відвантаженню (виконанню)
643/1 «Податкове зобов'язання з ПДВ підтверджене»	використовується для обліку за оподатковуваними операціями, пов'язаними з передоплатою у разі реєстрації податкової накладної у ЄРПН
643/2 «Податкове зобов'язання з ПДВ непідтверджене»	використовується для обліку за оподатковуваними операціями, пов'язаними з передоплатою в момент виникнення зобов'язання за первинними документами або у разі блокування податкової накладної
Податковий кредит	
644 «Податковий кредит»	для обліку суми ПДВ, на яку підприємство набуло право зменшити податкове зобов'язання
644/1 «Податковий кредит з ПДВ підтверджений»	для обліку податкового кредиту в разі перерахування передоплати за товари, роботи, послуги та отриманні податкової накладної від контрагента, зареєстрованої в ЄРПН
644/2 «Податковий кредит з ПДВ непідтверджений»	для облік сум вхідного ПДВ на підставі первинних документів, які не підтверджені податковими накладними зареєстрованими в ЄРПН, або у випадку блокування чи неотримання податкових накладних

Джерело [19]

Виникнення податкових зобов'язань з ПДВ відображається за кредитом субрахунку 6412 / «Розрахунки з ПДВ», а сума податкового кредиту з ПДВ та суми ПДВ, сплачені до бюджету – за дебетом субрахунку 6412. На цьому рахунку визначається сума ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету як різниця між його дебетовим та кредитовим оборотом, за виключенням суми ПДВ (відображеної за дебетом) щодо сплати податку за попередній звітний період. Основним принципом, який діє при податковому обліку ПДВ, є порівняння податкового зобов'язання та податкового кредиту за звітний період і визначення позитивного або від'ємного значення між сумою податкового зобов'язання й сумою податкового кредиту звітного періоду. У випадку виникнення позитивного значення суб'єкт господарювання зобов'язаний сплатити податок на додану вартість до бюджету, у випадку виникнення від'ємного значення суб'єкт господарювання має право на бюджетне відшкодування вказаного податку.

Слід відзначити, що суми відображені на субрахунках 643 і 644, не беруть участі при визначенні ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету у звітному періоді. Вони є транзитними. Субрахунки 643 і 644 використовують, наприклад, у випадках, коли податковий кредит або податкові зобов'язання з ПДВ відображені в податкових розрахунках в одному звітному періоді, а отримання товарів (послуг) або їх відвантаження (виконання) відбувається в інших звітних періодах. Також, субрахунок 644 застосовують, якщо підприємство не отримало зареєстровану в ЄРПН податкову накладну (644/2 «Податковий кредит з ПДВ непідтверджений»), а субрахунок 643 – при блокуванні податкових накладних під час їх моніторингу (643/2 «Податкове зобов'язання з ПДВ непідтверджене»).

Використання субрахунків 643 і 644 дає можливість здійснювати порівняння підтвердженого і непідтвердженого ПДВ, контролювати сформовані та отримані податкові накладні, перевіряти достовірність облікових даних. Так, сальдо субрахунку 644/2 «Податковий кредит з ПДВ непідтверджений» на кінець періоду показує суму вхідного ПДВ із податкових

накладних (у розрізі контрагентів), іще не зареєстрованих у ЄРПН. А залишок за субрахунком 643/2 «Податкове зобов'язання з ПДВ непідтверджене» засвідчить, що є постачання товарів (послуг) у звітному періоді, за якими податкові накладні ще не складені або не зареєстровані.[32]

Сьогодні на практиці використовуються дві паралельні моделі обліку ПДВ, які стосуються фінансового обліку ПДВ і податкових розрахунків за ПДВ (рис 1.1).

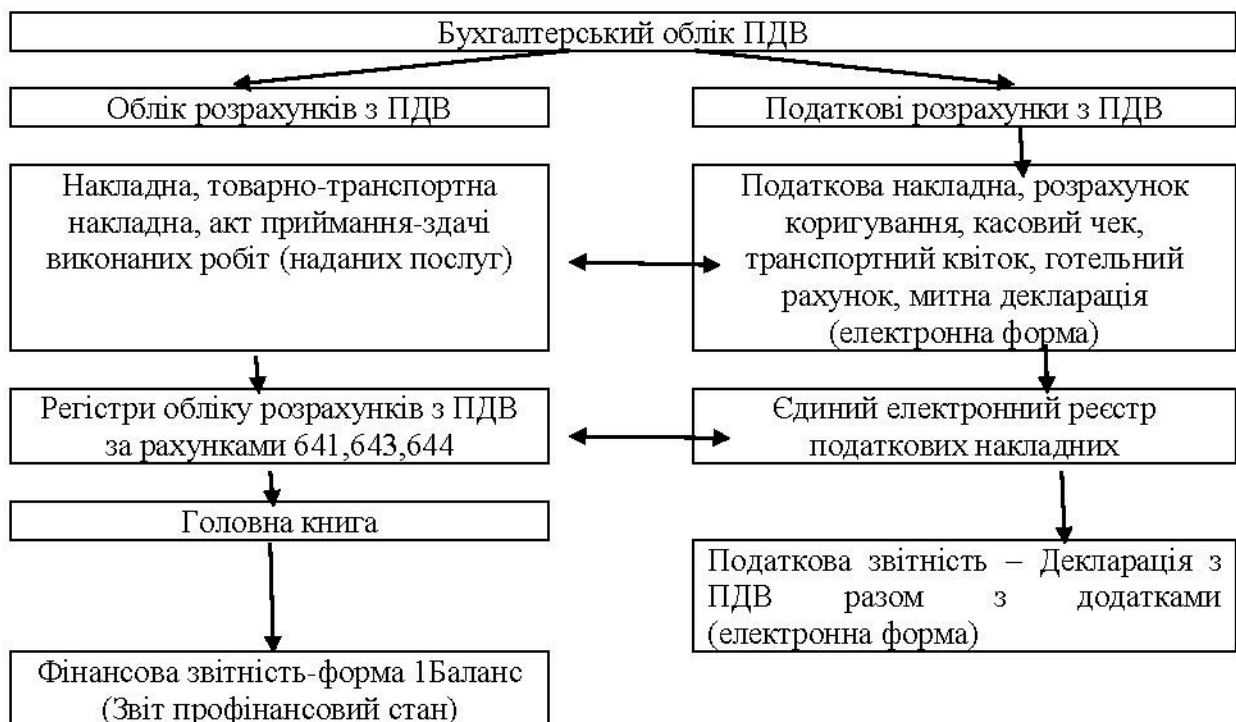

Рис. 1.1 Схема паралельної моделі фінансового та податкового обліку ПДВ

Джерело [30]

Виникає необхідність максимального наближення даних фінансового та податкового обліку ПДВ. Поділ обліку на його підсистеми (управлінський, фінансовий, податковий, статистичний) є умовним. Усі вхідні інформаційні потоки узагальнюються за допомогою елементів методу бухгалтерського обліку і забезпечують підсистеми управління підприємства і формування вихідної інформації для різних груп користувачів. Бухгалтерський облік, як основний для визначення розрахунків з державою, платежів і відрахувань до бюджету

повинен бути єдиним. Основною причиною розбіжностей у податковій та бухгалтерській звітностях щодо податкових зобов'язань та податкового кредиту є момент їх виникнення. Однак з використанням субрахунків 643 та 644 ситуацію можна аналізувати.

Таким чином, основними завданнями обліку розрахунків з ПДВ є:

- правильне та своєчасне формування податкових накладних;
- аналіз зареєстрованих та незареєстрованих податкових накладних в ЄРПН;
- об'єктивне відображення в системі розрахунків з ПДВ «замінників» податкових накладних;
- достовірне та правдиве відображення оподатковуваних операцій з ПДВ в системі рахунків обліку;
- своєчасне формування регістрів синтетичного та аналітичного обліку та податкової звітності.

1.2 Фінансово-економічний аналіз ТОВ Брікстех

Аналіз фінансового стану підприємства переслідує наступні цілі: визначення фінансового становища; виявлення змін у фінансовому стані та факторів, що їх викликають; прогноз основних тенденцій фінансового стану.

На основі даних звітності ТОВ БРІКСТЕХ проведемо структурний аналіз його активів і пасивів.

Активи підприємства станом на початок 2021 р. на 44,1% складені необоротними активами та на 55,9% оборотними активами, причому в 2018-2020 рр. спостерігається зростання останніх.

Загалом активи ТОВ БРІКСТЕХ за 2016-2021 рр. скоротилися на 20,1% (або на 4% в середньому за рік), за рахунок скорочення вартості необоротних активів.

Частка необоротних активів за 5 років скоротилася на 22,6%, в абсолютному вираженні – на 47,2%. Структура оборотних активів протягом

2016-2018 рр. дещо погіршилася з точки зору ліквідності: на 12,8% зменшилася частка найбільш ліквідних оборотних активів, проте у 2019-2020 рр. частка коштів зросла до 39% активів, що свідчить про високу ліквідність підприємства.

В пасивах переважає власний капітал (у 2017-2020 рр. його частка сягає 98-99% джерел коштів), отже фінансово-господарська діяльність БРІКСТЕХ фінансувалася насамперед, за рахунок власного капіталу.

Зростання власного капіталу було забезпечене, хоч і незначними, але стабільно позитивними фінансовими результатами підприємства.

У 2018-2019 рр. суттєво збільшилися темпи зростання поточних зобов'язань, проте у 2020 р. ця тенденція припинилася.

На підставі проведеного попереднього огляду балансу ТОВ БРІКСТЕХ за 2015-2023 роки, можна зробити висновок про суперечливі тенденції щодо фінансового стану підприємства, що склалися протягом останніх років: позитив у вигляді збільшення ліквідності активів, скорочення темпів зростання капіталу та зростання зобов'язань, які були зменшені лише у 2020 р.

У зв'язку із цим необхідно дати оцінку кредитоспроможності підприємства, що провадиться на основі аналізу ліквідності балансу.

З метою оцінки ступеню ліквідності балансу доцільний паралельний аналіз активів підприємства з погляду їхньої ліквідності та терміновості пасивів з погляду терміновості погашення зобов'язань.

Всі активи підприємства залежно від ступеня ліквідності, тобто швидкості перетворення в кошти, можна умовно підрозділити на такі групи: А1) найбільш ліквідні (кошти, короткострокові фінансові вкладення, в т.ч. цінні папери) можуть використовуватися для поточних розрахунків негайно; А2) швидко реалізовані (дебіторська заборгованість з очікуваними платежами до 1 року, інші оборотні активи) вимагають певного часу для обернення до грошових коштів, їх ліквідність варіюється та залежить від суб'єктивних й об'єктивних факторів; А3) повільно реалізовані (запаси, дебіторська заборгованість, з очікуваними платежами більше року) – найменш ліквідні,

адже продаж потребує пошуку покупців чи попередньої обробки; А4) важко реалізовані (необоротні) – призначені для використання в господарській діяльності протягом тривалого періоду часу [15].

Пасиви балансу в міру зростання строків погашення зобов'язань групуються в такий спосіб: П1) найбільш термінові (кредиторська заборгованість, розрахунки по дивідендах, інші короткострокові зобов'язання, позички, не погашені в строк); П2) короткострокові (кредити та інші зобов'язання, що підлягають погашенню протягом року); П3) довгострокові (кредити та інші довгострокові пасиви); П4) постійні (джерела власних коштів та забезпечення наступних витрат і платежів).

Підприємство вважається ліквідним, якщо його поточні активи перевищують його короткострокові зобов'язання.

Для оцінки реального ступеня ліквідності підприємства необхідно провести аналіз ліквідності балансу, яка визначається як ступінь покриття зобов'язань підприємства його активами, строк оборнення яких у кошти відповідає строку погашення зобов'язань [17].

Для визначення ліквідності балансу доцільно зіставити результати по кожній групі активів і пасивів.

Баланс вважається абсолютно ліквідним, якщо виконуються умови: $A1 > П1$; $A2 > П2$; $A3 > П3$; $A4 < П4$.

Якщо виконуються перші 3 нерівності, тобто поточні активи перевищують зовнішні зобов'язання, то обов'язково виконується остання нерівність, що має глибокий економічний зміст: наявність у підприємства власних оборотних коштів; виконується мінімальна умова фінансової стійкості. Невиконання будь-якої з перших трьох нерівностей свідчить, що ліквідність балансу тією чи іншою мірою відхиляється від абсолютної.

При цьому надлишок коштів по одній групі активів компенсується їх нестачею по іншій групі, хоча компенсація може бути лише по вартісній величині, оскільки в реальній платіжній ситуації менш ліквідні активи не можуть замінити більш ліквідних [18].

Співвідношення між структурними елементами активів і пасивів ТОВ БРІКСТЕХ розраховані в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Структура активів Брікстех

Показники	На кінець року, тис. грн.					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A1. Найбільш ліквідні активи	14847	10248	8776	20141	19767	16137
A2. Швидко реалізовані активи	428	290	18470	8506	8523	13269
A3. Повільно реалізовані активи	0	0	0	0	0	0
A4. Важко реалізовані активи	41098	39926	23504	22430	22317	21277
П1. Найбільш термінові зобов'язання	6081	88	283	601	49	48
П4. Постійні пасиви	50292	50376	50467	50476	50558	50635
A1 - П1	8766	10160	8493	19540	19718	16089
A2 - П2	428	290	18470	8506	8523	13269
A3 - П3	0	0	0	0	0	0
П4 - A4	9194	10450	26963	28046	28241	29358
A1 + A2 - П1 - П2	9194	10450	26963	28046	28241	29358
Показники	Питома вага в активах на кінець року, %					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
A1 - П1	15,5%	20,1%	16,7%	38,3%	39,0%	31,7%
A2 - П2	0,8%	0,6%	36,4%	16,7%	16,8%	26,2%
A3 - П3	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
П4 - A4	16,3%	20,7%	53,1%	54,9%	55,8%	57,9%
A1 + A2 - П1 - П2	16,3%	20,7%	53,1%	54,9%	55,8%	57,9%

Джерело: складено самостійно

Баланс підприємства був ліквідним протягом всього 2018-2023 рр.

Зокрема, про короткострокову ліквідність балансу в 2020 р. свідчить позивне значення співвідношення найбільш ліквідних активів і найбільш термінових пасивів – у розмірі, що сягає 39,0% майна підприємства.

Економічна доцільність функціонування підприємства оцінюється фінансовими результатами його діяльності.

Тому прибуток або збиток та чинники впливу на їх величину повинні постійно аналізуватися.

Дані свідчать про поступове скорочення протягом 2017-2021 р. рівня адміністративних та інших операційних витрат (на 30,7% та 5,3% обороту у порівнянні із 2016 р. та 2019 р. відповідно), проте вони залишаються суттєвими, зокрема через періодичне накладення штрафів та витрати на участь в судах.

Оптимізація витрат, певною мірою, дозволила компенсувати періодичну валову збитковість підприємства. Досить високий зв'язок між динамікою доходів та витрат (собівартості та операційних витрат). Така збалансованість та якісне управління витратами дозволила підтримувати постійну прибутковість бізнесу, незважаючи на сталу тенденцію до зменшення доходів від основної діяльності.

Скорочення витрат відбулося за рахунок максимальної автоматизації та уніфікації бізнес-процесів та незначної оптимізації кількості персоналу.

Проте, вбачається, що резерви для скорочення витрат як одного з джерел підвищення прибутковості діяльності для БРІКСТЕХ, значною мірою, близькі до вичерпання, отже важливим завданням залишається пошук напрямів суттєвого підвищення доходів.

Аналіз показників фінансового стану підприємства проводиться в розрізі оцінки поточних та минулих значень коефіцієнтів, що досліджують рентабельність, платоспроможність, ділову активність.

Рентабельність – одна з найбільш популярних груп показників, що характеризують ефективність діяльності підприємства. Як показують дані таблиці 1.2 та рисунку 1.5, у звітному році зросли як коефіцієнти, пов'язані з чистим прибутком, так і показники загальної рентабельності.

Показники загальної рентабельності у 2021 р. сягнули найвищих значень за 5 останніх років, що пояснюється значним зростанням валового прибутку на тлі достатньо стабільних показників доходів та майна. Проте, внаслідок скорочення доходів у 2022-2023 р. показники чистої рентабельності залишилися практично на попередньому рівні. Аналіз динаміки показників ліквідності підприємства (таблиця 1.3) та свідчить про постійну відповідність рекомендованим значенням. Коефіцієнти фінансової стійкості характеризують структуру розподілу коштів підприємства і їхніх джерел.

Шляхом вираховування різних співвідношень коштів й їхніх джерел вони дозволяють відстежити тенденції зміни стійкості підприємства в цілому й частки показники (для відстеження структури окремих груп джерел коштів).

Таблиця 1.3

Аналіз рентабельності ТОВ БРІКСТЕХ

Показники	Позначення	Абсолютні величини на кінець року, тис. грн.					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Валовий прибуток	Пв	-518	29	-3	77	273	480
Чистий прибуток	Пч	46	84	91	9	82	77
Чистий дохід	ЧД	1374	1449	1668	1490	1441	1490
Середньорічна вартість:							
– активів	Асер	59870	53419	50607	50914	50842	50914
– власного капіталу	Вксер	50269	50334	50422	50472	50517	50472
– необоротних активів	Ансер	41685	40512	31715	22967	22374	22967
– оборотних матеріальних активів	АОМсер	2	0	0	0	0	0
Показники	Методика обчислення	Показники на кінець року, %					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Загальна рентабельність:							
– підприємства	Пв / Асер	-0,9%	0,1%	0,0%	0,2%	0,5%	0,9%
– виробничих фондів	Пв / (АНсер + АОМсер)	-1,2%	0,1%	0,0%	0,3%	1,2%	2,2%
– продаж	Пв/ЧД	-37,7%	2,0%	-0,2%	5,2%	18,9%	29,5%
Чиста рентабельність:							
– підприємства	Пч / Асер	0,1%	0,2%	0,2%	0,0%	0,2%	0,2%
– власного капіталу	Пч / ВКсер	0,1%	0,2%	0,2%	0,0%	0,2%	0,2%
– продаж	Пч/ЧД	3,3%	5,8%	5,5%	0,6%	5,7%	4,7%

Джерело: складено самостійно

Таблиця 1.4

Аналіз показників ліквідності ТОВ Брікстех

Показники	Позначення	Абсолютні величини, тис. грн.					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Поточні зобов'язання	ПЗ	6081	88	283	601	49	48
Грошові кошти, поточні фін. інвестиції	ГК	14847	10248	8776	20141	19767	16137
Оборотні активи	АО	15275	10538	27246	28647	28290	29406
Деб. заборгованість, довгострокові фін. інвестиції	ДЗ+АД	428	290	18470	8506	8523	13269
Коефіцієнти ліквідності	Методика обчислення	Показники на кінець року					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
– абсолютної	ГК/ПЗ > 0,2	2,44	116,45	31,01	33,51	403,41	336,19
– критичної	(ДЗ+АД+ГК)/ПЗ > 1,0	2,51	119,75	96,28	47,67	577,35	612,65
– поточної	АО/ПЗ > 1,5	2,51	119,75	96,28	47,67	577,35	612,63

Джерело: складено самостійно

Аналіз динаміки коефіцієнтів фінансової стійкості Брікстех (таблиця 1.5) призводить до висновку про покращення фінансового стану.

Таблиця 1.5

Показники фінансової стійкості Брікстех

Показники	Позначення	Абсолютні величини, тис. грн.					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Валюта балансу	А	56373	50464	50750	51077	50607	50683
Оборотні активи	АО	15275	10538	27246	28647	28290	29406
Необоротні активи	АН	41098	39926	23504	22430	22317	21277
Власний капітал	ВК	50292	50376	50467	50476	50558	50635
Довгострокові та поточні зобов'язання	ЗД+ПЗ	6081	88	283	601	49	48
Власні оборотні кошти	ВОК = АО-ПЗ	9194	10450	26963	28046	28241	29358
Коефіцієнти	Методика обчислення	Показники на кінець року					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
– автономії	ВК/А > 0,5	0,89	1,00	0,99	0,99	0,99	1,00
– фінансової стабільності	ВК/(ЗД+ПЗ) > 1	8,27	572,5	178,33	83,99	1031,8	1054,9
– маневреності	ВОК/ВК > 0,4	0,18	0,21	0,53	0,56	0,56	0,58
– забезпеченості оборотних активів власними коштами	ВОК/АО > 0,5	0,60	0,99	0,99	0,98	0,99	1,00

Джерело: складено самостійно

Всі коефіцієнти прийняли значення, що перевищують нормативні обмеження, передбачені для ефективного функціонування підприємств. Ділову

активність характеризують показники, що відображають відношення обороту продукції до різних груп статей балансу.

Аналіз динаміки коефіцієнтів ділової активності ТОВ Брікстех наведений у таблиці 1.6 та свідчить про низьку ділову активність підприємства та її подальше скорочення.

Така специфіка підприємства пояснюється його діяльністю, яка потребує наявності значного обсягу капіталу, вимоги до якого висуваються чинним законодавством.

Таблиця 1.6

Показники ділової активності ТОВ Брікстех

Показники	Позначення	Абсолютні величини, тис. грн.					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Чистий дохід	ЧД	1374	1449	1668	1490	1441	1627
Середньорічна вартість:							
– активів	Асер	59870	53419	50607	50914	50842	50645
– оборотних активів	АОсер	18185	12907	18892	27947	28469	28848
– деб. заборгованості	ДЗсер	1223	359	9380	13488	8515	10896
– кред. заборгованості	КЗсер	9601	3085	186	442	325	49
– власного капіталу	ВКсер	50269	50334	50422	50472	50517	50597
Коефіцієнти	Методика обчислення	Показники на кінець року					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Загальна капіталовіддача (фондовіддача)	ЧД/Асер	0,02	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
Оборотність:							
– всіх оборотних активів	ЧД/АОсер	0,08	0,11	0,09	0,05	0,05	0,06
– деб. заборгованості	ЧД/ДЗсер	1,12	4,04	0,18	0,11	0,17	0,15
– кред. заборгованості	ЧД/КЗсер	0,14	0,47	8,99	3,37	4,43	33,55
Оборот до власного капіталу	ЧД/ВКсер	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03

Джерело: складено самостійно

При розрахунку капіталу не враховується вартість нематеріальних активів, що демотивує розробку та облік на балансі власного ПЗ.

Висновки до розділу 1

Податок на додану вартість (ПДВ) визначено одним з основних бюджетоутворюючих податків за період усього його історичного існування. ПДВ складний податок, методика розрахунку та відшкодування якого підлягає постійним змінам, нововведенням, удосконаленням. Недосконалість організації обліку та звітності, взаєморозрахунків між платниками і неплатниками ПДВ призводять до порушень норм податкового законодавства. Запровадження системи електронного адміністрування ПДВ стало одним із напрямків мінімізації маніпуляцій та корупційних схем. Але брак коштів для реєстрації податкових накладних (розрахунків коригування) зумовлює пошук варіантів управління формулою системи електронного адміністрування ПДВ. Тому досконала система обліку розрахунків з ПДВ має вагомe значення як для економіки підприємства, так і держави.

Облікові процеси в умовах війни зазнали певних змін, зокрема це стосується оподаткування підприємства. Проведене дослідження свідчать про критичну оцінку діючої системи обліку розрахунків з ПДВ, що дає змогу виявити ряд проблем, які насамперед не задовольняють інтереси суб'єктів господарювання. Визначено, що існують дискусійні питання щодо об'єктивності ведення транзитних рахунків 643 та 644. Набувають гостроти питання через наявні тіньові схеми у розрахунках, коригуванні та механізмі відшкодування ПДВ. На організацію обліку розрахунків з ПДВ впливають різні фактори. Перш за все, це часті зміни в податковому законодавстві, які мають як позитивний, так і негативний характер. У більшості вони стосуються аналітичного обліку, що пов'язано із специфікою обліку окремих господарських операцій. Тому метою подальших досліджень повинно стати чітке обґрунтування методики обліку розрахунків з ПДВ та врегулювання окремих питань на законодавчому рівні.

ТОВ Брікстех займається оптовою торгівлею деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням і має ризик зіткнутися з

проблемами в Україні. По-перше, це сильна конкуренція, бо сфера оптової торгівлі є досить конкурентною, де існує багато компаній, що працюють у цьому сегменті. Підприємству доведеться боротися за своє місце на ринку, виявляти конкурентні переваги і розробляти ефективні маркетингові стратегії.

По-друге, зміни в законодавстві по розрахунках ПДВ. Українське законодавство щодо оптової торгівлі може бути складним і підлягати змінам (в тому числі в період воєнного стану). ТОВ Брікстех необхідно вести постійний моніторинг і адаптуватися до нових правил і вимог, що може вимагати додаткових зусиль і ресурсів.

По-третє, проблема управління запасами, адже у сфері оптової торгівлі деревиною, будівельними матеріалами та обладнанням ефективне управління запасами має велике значення, а помилки в прогнозуванні попиту, неправильне планування запасів або недостатня координація з постачальниками можуть призвести до надмірного або недостатнього запасу товарів, що впливає на фінансові показники підприємства.

В частині основних засобів ТОВ Брікстех, як підприємство сфери оптової торгівлі деревиною та будівельними матеріалами має значну кількість обладнання та транспортних засобів. Проблеми та ризики можуть виникнути у зв'язку з плануванням, підтримкою та заміною обладнання, а також ефективним використанням транспортних ресурсів для доставки товарів. Крім того, обслуговування та ремонт основних засобів можуть мати значну частоту та витратність. Забезпечення ж належного технічного стану обладнання та інфраструктури є важливим для забезпечення безперебійної роботи підприємства і запобігання непередбачуваним збоям.

Подальший розгляд буде стосуватися організації обліку операцій з ПДВ ТОВ Брікстех.

РОЗДІЛ 2 ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ НА ПРИКЛАДІ ТОВ БРІКСТЕХ

2.1 Організація облікового процесу з податку на додану вартість

Облік розрахунків на підприємстві ТОВ «Брікстех» з нерезидентами здійснюється на основі субрахунку 362 «Розрахунки з іноземними покупцями». Субрахунки затверджені наказом про облікову політику. Бухгалтерські проводки які використовуються на підприємстві з обліку експортних операцій наводяться в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Бухгалтерські операції імпортової діяльності

№	Дата	Документ в	Вид	Дт	Кт	Сума, грн
1	18/11	надходження товарів та послуг	Оприбуткування товарів за курсом 37,7681	281	632	41 678,49
2	18/11	Платіжна інструкція	Сплата в Державну Митну службу України суму ПДВ	3771	311	9308,72
3	18/11	ГТД по імпорту	Включення сплаченого ПДВ до податкового кредиту	6412	3771	9 308,72

Джерело: сформовано самостійно

Адміністрування податку на додану вартість в Україні базується на основі взаємодії платника податку із податковими органами та іншими контрагентами завдяки обміну та реєстрації податкових накладних і розрахунків коригування до них. Платника податку безпосередньо контролюють податкові органи в рамках податкового контролю. Платники ПДВ намагаються вчасно зареєструвати всі податкові документи у єдиному реєстрі податкових накладних, адже лише в такому разі покупці мають право на податковий кредит. З іншої сторони – кожен платник ПДВ очікує такої ж відповідальності від продавців.

Отже, облік та контроль розрахунків за ПДВ потребує постійної уваги бухгалтерів. Оперативність та коректність формування звітних показників за ПДВ залежить від можливостей облікової системи, професійних якостей бухгалтера, а також обліково-аналітичного забезпечення бухгалтерського обліку на підприємстві.

Згідно Інструкції №291, субрахунок 641 призначений для обліку різних податків, в тому числі ПДВ. Субрахунок 315 «призначений для обліку коштів на рахунку у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, 31 відкритому платнику податку в Казначействі, а також на інших спеціальних рахунках, відкритих у банку та/або органі Казначейства відповідно до законодавства, тощо». На практиці це означає, що за дебетом субрахунку 315 відображаються кошти, які підприємство перерахувало зі свого банківського рахунку. Зменшення сальдо субрахунку 315 відбувається при відображенні перерахування Казначейством сум ПДВ до бюджету.

На суму дебетового сальдо субрахунку 315 платник ПДВ може додатково зареєструвати ПН та/або РК відповідно до формули, передбаченої ПКУ. Для відображення розрахунків за ПДВ із державними органами, доречно використовувати лише субрахунок 641, для чого варто відкрити аналітичний рахунок 1-го порядку.

Субрахунок 64124 «Підтверджений кредит за ПДВ» відображає суму всіх зареєстрованих та прийнятих до кредиту за ПДВ податкових документів.

Субрахунок 64124 кореспондує за дебетом із субрахунком 644 «Податковий кредит» при відображенні в обліку вхідної ПН, та за кредитом із цим же субрахунком при відображенні в обліку вхідного РК. При відображенні в обліку зобов'язань перед Державною митною службою України згідно 32 вантажно-митної декларації, субрахунок 64124 за дебетом кореспондує із кредитом субрахунку 685 «Розрахунки з іншими кредиторами».

На кінець звітного періоду дебетове сальдо субрахунку 64124 рівне значенню рядка 17 «Усього податкового кредиту» Декларації з ПДВ.

Субрахунок 64123 «Зареєстровані зобов'язання за ПДВ» відображає в обліку: за кредитом суму всіх ПН, а за дебетом – суму всіх РК, що зареєстровані в ЄРПН. Значення рядка 9 «Усього податкових зобов'язань» Декларації з ПДВ рівне сальдо субрахунку 64123. За результатами подання Декларації з ПДВ, сальдо субрахунків 64123 та 64124 переносять на субрахунок 64122 «Розрахунки з бюджетом за ПДВ», що також може кореспондувати за кредитом у кореспонденції із дебетом субрахунку 311 при зарахуванні на розрахунковий рахунок підприємства суми бюджетного відшкодування. Для обліку коштів на рахунку у системі електронного адміністрування, пропонуємо відкривати окремий субрахунок 64121 «Спеціальний рахунок з ПДВ».

На такому рахунку може бути лише дебетове сальдо, що збільшується у кореспонденції із Кт 311 «Поточні рахунки в національній валюті» та зменшується у кореспонденції із Дт 64122 «Розрахунки з бюджетом за ПДВ». Сумарне сальдо субрахунку 6412 «Розрахунки з податку на додану вартість» відобразатиме реальний стан розрахунків за ПДВ з позиції платника податку та потраплятиме в рядок балансу «Розрахунки з бюджетом». Розрахунки з бюджетом за пенями та штрафами, що пов'язані із несвоєчасним або некоректним формуванням податкових документів за ПДВ, ТОВ «Брікстех» відображає на окремому субрахунку 6415 «Розрахунки за штрафами, пенями за ПДВ».

2.2 Нормативно-правове регулювання розрахунків з податку на додану вартість

У Податковому кодексі України визначено питання оподаткування імпорту послуг, що є досить проблемним на практиці. Згідно ПКУ, оподаткування вартість товарів перераховується в національну валюту за офіційним курсом національної валюти до цієї валюти, встановленим Національним банком України, що діє на день подання митної декларації для митного оформлення, а в разі нарахування суми податкового зобов'язання

митним органом у випадках, коли митна декларація не подавалася, – на день визначення податкового зобов'язання. Вартість послуг перераховується в національну валюту за валютним (обмінним) курсом Національного банку України на дату виникнення податкових зобов'язань. Виключено статті витрат на транспортування та страхування, сплати брокерських, комісійних та інших видів винагород, пов'язаних з ввезенням імпортованих товарів, які включаються до митної вартості імпортованих товарів. Це пов'язано з тим, що базою оподаткування є договірна ціна, але не менша за митну вартість товару, а отже, митна вартість вже враховує всі вищеперераховані витрати. Положеннями податкового законодавства визначено у разі здійснення яких операцій виникає право на віднесення сум податку до податкового кредиту.

Проблемні питання, які виникають на практиці під час оподаткування імпортованих операцій товарів і послуг, та шляхи їх вирішення зображено на рис. 2.1.

Рис 2.1 Проблемні питання розрахунків по ПДВ за імпортованими операціями

Джерело [19]

В умовах зростання відповідальності платників податків за утворення податкових боргів, посилення прав контролюючих органів щодо стягнення такої заборгованості, підвищення штрафних санкцій за подання недостовірної інформації та неправильне її відображення пріоритетним є однозначне трактування норм ПКУ та додаткове роз'яснення нових правил ведення обліку та складання звітності при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Об'єктом оподаткування є ввезення товарів (супутніх послуг) на митну територію України в митному режимі імпорту або реімпорту. [13]

З метою оподаткування ПДВ до імпорту також прирівнюється постачання товарів (супутніх послуг) з підмитного режиму магазину безмитної торгівлі, митного складу або спеціальної митної зони, створених відповідно до положень глав 35-37 Митного кодексу України, для їх подальшого вільного обігу на території України.

Визначення бази оподаткування здійснюється відповідно до ст. 190.1 ПКУ, відповідно до якого базою оподаткування товарів при ввезенні на митну територію України, є їх договірна(контрактна) вартість, але не нижче митної вартості товарів, визначеної відповідно до Митного кодексу України, з урахуванням мита та акцизного податку, що підлягають сплаті, за винятком податку на додану вартість, що включаються до ціни товарів згідно із законом.

При визначенні бази оподаткування перерахунок іноземної валюти в національну валюту здійснюється за офіційним курсом національної валюти до цієї валюти, встановленим Національним банком України, що діє на день подання митної декларації для митного оформлення, а в разі нарахування суми податкового зобов'язання митним органом у випадках, коли митна декларація не подавалася, - на день визначення податкового зобов'язання.

Відповідно до п. 198.2 ПКУ датою виникнення права на податковий кредит для операцій з ввезення на митну територію товарів та з постачання послуг на митній території України є відповідно до п. 198.2 ПКУ дата сплати

(нарахування) податкового зобов'язання з ПДВ, згідно з п. 187.8 ПКУ. Такою для товарів є дата подання митної декларації для митного оформлення, а для послуг, поставлених нерезидентами, - дата першої з подій: списання грошових коштів з банківського рахунка платника податку в оплату послуг або оформлення документа, що засвідчує факт поставки послуг нерезидентом.

Виходячи з положень п. 198.2 ст. 198 ПКУ при ввезенні товарів на митну територію України платник податку має право віднести суми ПДВ до податкового кредиту вже в періоді сплати "імпортного" ПДВ.

Право на віднесення сум податку до податкового кредиту посвідчує митна декларація, яка підтверджує факт сплати податку, а щодо операцій з постачання послуг – податкова накладна, податкові зобов'язання за якою включені до податкової декларації попереднього періоду.

В ході дослідження наукових та практичних літературних джерел виявлено, що проблемними питаннями в частині оподаткування імпортних операцій ПДВ є:

- визнання суми податкового зобов'язання з ПДВ;
- використання податкових векселів для продовження термінів

відшкодування імпортного ПДВ.

При імпорті товарів податкові зобов'язання з ПДВ виникають лише з моменту подання митної декларації із зазначенням суми податку. Датою виникнення податкового кредиту з ПДВ при здійсненні імпортних операцій є дата сплати такого податку.

Механізм нарахування ПДВ митними органами закріплений у Порядку справляння податку на додану вартість під час митного оформлення товарів, імпортованих на митну територію України, затвердженому наказом Державної митної служби України від 27.09.2006 р. № 821 (далі – Порядок № 821). Для розрахунку суми ПДВ на товари, які оподатковуються митом та акцизним збором, передбачена наступна формула:

$$C_{\text{ПДВ}} = \frac{(B + C_M + C_A) \times П}{100}$$

де СПДВ – сума ПДВ, грн.;

B – договірна (контрактна) вартість, не менша митної вартості, грн.;

C_M, C_A – відповідно, суми ввізного мита й акцизного збору, грн.;

П – ставка ПДВ (20%) [21].

Таблиця 2.2

Виникнення податкових зобов'язань при імпорті товарів

Операція	Податкові зобов'язання	Положення ПКУ
1. Дата попередньої (авансової) оплати вартості товарів, що імпортуються	не виникають	187.8
2. Дата подання митної декларації із зазначенням суми податку, що підлягає сплаті	виникають	

Узагальнено автором на основі джерела [19]

Податкові зобов'язання за імпортом товарів виникають на дату складання ВМД – митного оформлення товарів.

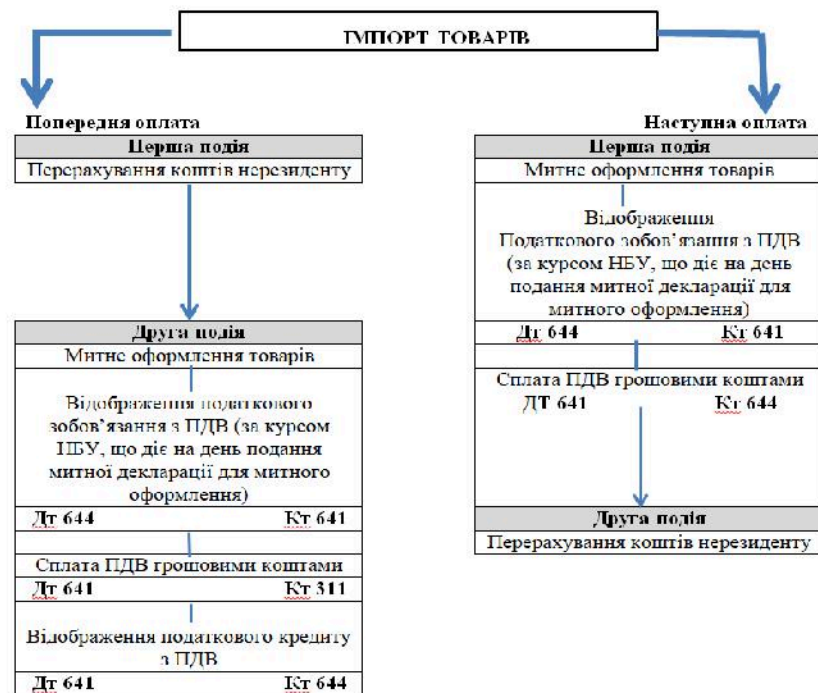

Рис.2.2 Порядок відображення операцій імпорту товарів з метою оподаткування ПДВ

Джерело[19]

На підставі узагальненої вищенаведеної інформації, на рис. 2.2 представлено порядок здійснення відповідно імпорту товарів та послуг в частині податкових розрахунків з ПДВ. Дані про здійснення імпортних операцій систематизовано та узагальнено на основі положень ПКУ з метою більш повного, зрозумілого, достовірного та однозначного розуміння процесу здійснення податкових розрахунків за основними податками під час імпортних операцій.

Зазначимо, що суми податкового зобов'язання з податку на додану вартість при імпорті товарів можуть сплачуватися платником податку двома способами:

- одночасно зі сплатою мита, акцизного податку та митних зборів до/або під час оформлення вантажної митної декларації;
- шляхом надання митним органам податкового векселю на суму податкового зобов'язання.

Для діяльності ТОВ Брікстех податкові розрахунки є важливою складовою облікової роботи, тому актуальним є вдосконалення методики їх здійснення, яка відповідала б достовірному обліковому забезпеченню податкової звітності при будь-яких змінах податкового законодавства.

2.3 Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з податку на додану вартість

Підтвердженням реєстрації податкової накладної в ЄРПН, і навпаки – неприйняття податкових накладних (блокування), є квитанція в електронному вигляді у текстовому форматі, яка надсилається протягом операційного дня платникам податку. Якщо протягом операційного дня продавець товарів (послуг) не отримав квитанцію про прийняття або неприйняття, або зупинення реєстрації податкової накладної, така податкова накладна вважається зареєстрованою в ЄРПН. При цьому, відсутність факту

реєстрації податкової накладної в ЄРПН не звільняє продавця від обов'язку включення суми ПДВ, вказаної в такій податковій накладній, до суми податкових зобов'язань за відповідний звітний період.

Податкові накладні, отримані з ЄРПН, для покупця (отримувача) товарів (послуг) є підставою нарахування сум податку, що належать до податкового кредиту. З метою отримання податкової накладної, яка зареєстрована в ЄРПН, покупець надсилає в електронному вигляді запит до ЄРПН, за яким отримує в електронному вигляді повідомлення про реєстрацію податкової накладної. Такі податкова накладна вважається зареєстрованою в ЄРПН та отриманою покупцем.

У зв'язку із цим виникає проблема обліку розрахунків з ПДВ у суб'єктів господарювання, які взаємопов'язані між собою господарськими взаємовідносинами. Так, блокування податкових накладних та перехід дати реєстрації з одного місяця на інший, спричиняє викривлення достовірності даних та можливість маніпулювання розрахунків з ПДВ.

Вище охарактеризоване свідчить про необхідність належної організації бухгалтерського обліку не лише з метою уникнення порушень податкового законодавства, а й об'єктивності і повноти відображення інформації у звітності, збереження ділової репутації суб'єктів господарювання.

Облікове забезпечення розрахунків з ПДВ на сьогодні регулюється тільки Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (Інструкція № 291) [4], оскільки Інструкція з бухгалтерського обліку податку на додану вартість № 141 (затверджена Наказом Міністерства Фінансів України від 1 липня 1997 року) [3] втратила чинність у червні 2019 року (Інструкція № 141).

Слід зауважити, що для бухгалтерського обліку податку на додану вартість у Інструкції № 291 передбачені такі субрахунки:

- 641 «Розрахунки за податками»;
- 643 «Податкові зобов'язання»;

- 644 «Податковий кредит».

Відображення податкового кредиту з ПДВ на рахунках бухгалтерського обліку

Таблиця 2.3

Бухгалтерський облік податкового кредиту з ПДВ на ТОВ Брікстех

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
МЕТОД ОБЛІКУ ЗА ПЕРШОЮ ПОДІЄЮ			
<i>Перша подія – отримання товару</i>			
1	Оприбутковано товари від постачальника	281	631
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	6412	631
3	Сплачено придбаний товар	631	311
<i>Перша подія – здійснення передоплати</i>			
4	Перераховано аванс постачальнику	371	311
5	Визнано податковий кредит з ПДВ	6412	6441
6	Оприбутковано товари	281	631
7	Відображено податковий кредит з ПДВ	6441	631
8	Зарахування раніше перерахованого авансу в рахунок погашення заборгованості за придбаний товар	631	371
<i>Повернення приданих товарів постачальнику</i>			
9	Відображено повернення товарів (СТОРНО)	281	631
10	Відкоригований податковий кредит з ПДВ (СТОРНО)	6412	631
<i>Імпорт товарів</i>			
11	Сплачено мито за товар при перетині кордону	642	311
12	Сплачено мито за товар при перетині кордону	3771	311
13	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	6441	6412
14	Сплачено ПДВ за товар при перетині кордону	6412	311
15	Оприбутковано товари від іноземного постачальника	281	632
16	Відображено податковий кредит з ПДВ	6412	6441
17	Включено раніше сплачене мито до первісної вартості товарів	281	642
18	Включено раніше сплачений митний збір до первісної вартості товарів	281	3771

Узагальнено автором на основі джерела[23]

Відображення податкового зобов'язання з ПДВ на рахунках бухгалтерського обліку:

Таблиця 2.4

Бухгалтерський облік податкового зобов'язання з ПДВ на ТОВ Брікстех

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
МЕТОД ОБЛІКУ ЗА ПЕРШОЮ ПОДІЄЮ			
<i>Перша подія – поставка товару</i>			
1	Відвантажено товари покупцю	361	702
2	Визнано податкове зобов'язання з ПДВ	702	6412
3	Сплачено покупцем відвантажені товари	311	361
4	Списано собівартість реалізованих товарів	902	281
<i>Перша подія – отримання передоплати від покупця</i>			
5	Отримано аванс від покупця за товари	311	681
6	Визнано податкове зобов'язання з ПДВ	6431	6412
7	Відвантажено товари покупцю	361	702
8	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	702	6431
9	Зараховано попередню оплату в рахунок погашення зобов'язань за товар	681	361
10	Списано собівартість реалізованих товарів	902	281
<i>Перевищення звичайної ціни фактичної вартості поставки товарів</i>			
11	Відвантажено товари покупцю (за фактичною вартістю)	361	702
12	Визнано податкове зобов'язання з ПДВ (за фактичною вартістю товарів)	702	6412
13	Визнано податкові зобов'язання з ПДВ (на суму перевищення звичайної ціни над фактичною вартістю)	6431	6412
14	Сплачено покупцем відвантажені товари	311	361
15	Списано собівартість реалізованих товарів	902	281
16	Списано податкові зобов'язання з ПДВ, нарахованого на суму перевищення звичайної ціни над фактичною вартістю	949	6431
<i>Повернення реалізованих раніше активів</i>			
17	Повернуто товари покупцем	704	361
18	Відкориговане податкове зобов'язання з ПДВ (СТОРНО)	704	6412
19	Відкоригована собівартість товару (СТОРНО)	902	281

Узагальнено автором на основі джерела[23]

Бухгалтерський облік відображення податкового кредиту та зобов'язання з ПДВ, на підприємстві ТОВ Брікстех ведеться згідно з Інструкції з бухгалтерського обліку податку на додану вартість. [38] Підприємство веде бухгалтерський облік із застосуванням субрахунків 641 “Розрахунки за ПДВ”, 643 “Податкові зобов'язання” та 644 “Податковий кредит”.

2.4 Порядок складання податкових накладних на ТОВ Брікстех

Розглянемо на прикладі порядок організації роботи з податковими накладними ТОВ Брікстех. 25 липня 2023 року було узгоджено специфікацію № 1, в якій вказано чотири позиції товару, їх кількість та вартість в євро. Загальна вартість товару 3448 (три тисячі чотириста сорок вісім) євро. 25.08.2022 р. було проведено повну оплату за специфікацією №1 від 25.07.2022р.

Розглянемо бухгалтерські проведення за якими ця операція була проведена в бухгалтерській програмі. Курс НБУ (євро) на 25.08.2022 = 36,3053. Сума оплати: 3488,00 євро x 36,3053 = 126 632,89 грн.

Таблиця 2.5

Оплата по специфікації № 1 від 25.07.2023р.

Дата	Документ	Дт рахунку	Кт рахунку	Сума	
				грн	євро
25.08.2023	Списання з банківського рахунку	632 Розрахунки з іноземними постачальниками	312 «поточні рахунки в іноземній валюті»	126 632,89	3 488,00

Джерело: сформовано самостійно

18.11.2023р. товар був доставлений постачальником на митний кордон України АТ «WIROMET». Вантажо митна декларація № 22UA110150013072U3. Товар проходив розмитнення з 11 по 18 листопада. Розглянемо докладніше на прикладі розмитненого товару «клапан переливний зр-5/1 wv60.022-03.01.01/1» основні графи документа ВМД (таблиця 2.6).

Сплата на Державну митну службу України завжди відбувається раніше ніж розмитнення товару. Оскільки на дату платежу курс розмитнення товару не відомий, платіж завжди більший ніж сума ПДВ разом по декларації ВМД.

Таблиця 2.6

Розмитнення товару

Графа у ВМД	Найменування	Зміст
1	Декларація	Номер електронного деклорування
2	Відправник/Експортер	Найменування, поставщика, юридична адреса
8	Одержувач	Найменування пкупця, юридична адреса
22	Валюта та загальна сума за рахунком	EUR/3488.00
23	Курс валюти	Курс НБУ на 11.11.2023 - EUR 36,3821
29	Митний орган виїзду/в'їзду	Розмитнення товару - Волинська митниця
31	Маркування та кількість	КЛАПАН ПЕРЕЛИВНИЙ ZP-5/1 WV60.022-03.01.01/1 - 4шт.
42	Ціна товару	Ціна в євро = 380
45	Коригування	Ціна в грн = 13 843,70
47	028 – сума ПДВ	ПДВ = 13843,70 x 20% = 2 768,74

Джерело: сформовано самостійно

Платежі ТОВ Брікстех до Державної митної служби зведені у таблицю 2.7.

Таблиця 2.7

Аналіз ПДВ за розмитненим товаром

№ п/п	Товар	Разом сума розмитнення, грн.	Сума ПДВ, 20%
1	КЛАПАН ПЕРЕЛИВНИЙ ZP-5/1 WV60.022-03.01.01/1 - 4 шт.	13 843,70	2 768,74
2	ФІЛЬТР WV60.022-04/1 - 6шт.	59 932,14	11 986,43
3	ВСТАВКА ПРУЖНА WV04.022.003 - 20шт.	14 158,80	2 831,76
4	ВІДСІЧНИЙ КЛАПАН 25 ZOC-25B - 28шт.	46 541,12	9 308,22
Разом ПДВ, 20%			26 895,15

Джерело: сформовано самостійно

Таблиця 1.8

Платежі до Державної митної служби України

№п/п	Дата	Сумма
1	10.11.2023	27 200,00
2	11.11.2023	1 000,00
Разом		28 200,00

Джерело: сформовано самостійно

Сума ПДВ по Вантажної митної декларації № 22UA110150013072U3 дорівнює 26 895 (двадцять шість тисяч вісімсот дев'яносто п'ять) грн. 15 коп., а сума перерахована до Державної митної служби 28 200 (двадцять вісім тисяч двісті) грн. 00 коп. Різниця між сумами сплати та декларації ВМД 1304 (одна тисяча триста чотири) грн. 85 коп. Переплата до Державної митної служби може бути залишена на рахунок митної служби або повернена підприємству. 30 січня 2024 року переплата була повернена на розрахунковий рахунок підприємства.

Сума, яка зазначена у ВМД разом ПДВ 26895,15 грн. надходить на рахунок ПДВ платника податків датою розмитнення товару. Цю суму платник податків зобов'язаний відобразити як податковий кредит у Декларації податку на додану вартість у місяці в якому відбулося розмитнення товару. Якщо платник податків не відобразив цю суму, во на не може бути внесена до декларацій наступних періодів. ТОВ «НИВА УКРАЇНА» не внесла податковий кредит, який получила після розмитнення товару у Декларацію за листопад 2023 року, графа 11.1 порожня. Щоб не втратити податкового кредиту 23 грудня 2023 року був поданий «Уточнюючий розрахунок податкових зобов'язань з податку на додану вартість у зв'язку з виправленням самостійно виявлених помилок»

Висновки до розділу 2

У другому розділі кваліфікаційної роботи була проаналізована побудова облікового процесу по розрахунках за податком на додану вартість на БРІКСТЕХ, його облікова політика і засоби її реалізації.

Було досліджено організацію документального оформлення розрахунків за податком на додану вартість на підприємстві, побудова системи аналітичного і синтетичного обліку розрахунків за податком на додану вартість, побудовані алгоритми нарахування ПДВ для цілей

податкового обліку.

За результатами проведеного дослідження було встановлено, що рівень облікової політики, який проводиться на ТОВ Брікстех, є ефективним і забезпечує досить високий рівень достовірності облікової інформації. Це пояснюється професіоналізмом колективу та правильною організацією обліку на підприємстві.

Проте у ході дослідження системи обліку розрахунків за податком на додану вартість на ТОВ БРІКСТЕХ були виявлені деякі недоліки, що погіршують достовірність облікової інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень, ускладнюють роботу облікового апарату підприємства і зменшують ефективність контролю за об'єктами обліку, в тому числі за станом розрахунків за податком на додану вартість.

Ознаками ПДВ є висока фіскальна ефективність, широка база оподаткування (готова продукція, товари, роботи і послуги), надійність та стабільність надходжень до бюджету, універсальність ставок тощо. ПДВ є найважливішим бюджетоформуючим податком в Україні, він відіграє важливу роль як для національної податкової системи, так і для платників податків.

Але його податковий потенціал стримують недоліки функціонування, складності адміністрування, неурегульованість відображення операцій в обліку, подвійне оподаткування, іммобілізація коштів підприємства, застосування об'єктів і корупційних схем. З початком військової агресії РФ 24.02.2022 і введення воєнного стану було внесено ряд змін до Податкового Кодексу України, які стосувалися також ПДВ в частині окремих елементів, ставок і заміни податком з обороту. Таким чином, організації обліку розрахунків по ПДВ ТОВ Брікстех потребує постійних змін в систему розрахунку, бухгалтерського обліку ПДВ, відображення інформації про стан розрахунків з бюджетом у фінансовій і податковій звітності підприємства.

РОЗДІЛ 3 АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ НА ПРИКЛАДІ ТОВ БРІКСТЕХ

3.1 Об'єкт, мета, завдання та джерела аудиту розрахунків з податку на додану вартість на підприємстві

Метою контролю розрахунків з податку на додану вартість є встановлення законності, достовірності і доцільності здійснених операцій з податку на додану вартість підприємства і правильності їх відображення в обліку. Завдання проведення контролю розрахунків з податку на додану вартість: оцінити стан аналітичного та синтетичного обліку податку на додану вартість, які здійснювало підприємство за період, що перевіряється; виконати перевірку своєчасності та правильності відображення в обліку податку на додану вартість; здійснити перевірку додержання підприємством вимог нормативних документів, які регламентують порядок ведення податку на додану вартість. В таблиці 3.1 узагальнено Нормативно-методологічні основи аудиту розрахунків по ПДВ.

Таблиця 3.1

Нормативно-методологічні основи аудиту розрахунків по ПДВ

Нормативна база перевірки:					
- Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій;					
- Податковий Кодекс України;					
- Міжнародні стандарти аудиту (МСА) та положення про аудит і супутні аудиту послуги;					
- Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів;					
- Закон України Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність					
- Закон України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні					
Метою перевірки є отримання обґрунтованої впевненості, що облік розрахунків з бюджетом по ПДВ не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки та здійснюється з дотриманням Податкового Кодексу України та інших застосованих законодавчих та нормативних актів					
Для цього повинні бути вирішені наступні завдання:					
1) Перевірити пільги по ПДВ	2) Перевірити і податкові накладні	3) Перевірити реєстр виданих й отриманих податкових накладних	4) Перевірити синтетичний облік ПДВ	5) Перевірити відображення ПДВ в Журналах 1, 3 та 6	6) Перевірити податкову декларацію з ПДВ та додаток до неї

Продовження таблиці 3.1

Інформаційні джерела перевірки:					
<ul style="list-style-type: none"> - наказ про організацію бухгалтерського обліку, облікова політика підприємства; - працівники підприємства; - довідки-підтвердження пільг із ПДВ; - податкові накладні; - реєстр виданих й отриманих податкових накладних; - головна книга; - журнал 1, відомість 1.2; - журнал 3, відомість 3.1, 3.2, 3.3, 3.5, 3.6; - журнал 6; - податкова декларація з ПДВ, додаток 1 до податкової декларації з ПДВ. 					
Методи перевірки:					
1) Арифметична перевірка	2) Документальна перевірка	3) Підрахунок	4) Опитування	5) Аналітичні тести	6) Зустрічна перевірка
Організація проведення перевірки (етапи, аудиторські процедури):					
<p>1) Підготовчий етап (визначення основних напрямків перевірки, підписання договору з підприємством, що перевіряється, розробка плану та програми аудиту)</p> <p>2) Проміжний етап (здійснення оцінки системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю підприємства, оцінка аудиторського ризику та визначення рівня суттєвості помилок)</p> <p>3) Основний етап (здійснення перерахунків, порівнянь та інших видів перевірки точності даних, опитування працівників підприємства та аналіз отриманої інформації, одержання підтверджень тощо)</p> <p>4) Заключний етап (аналіз усіх отриманих аудиторських доказів, складання звіту про проведений аудит та аудиторського висновку)</p>					
Результати аудиту (порушення):					
1) Відсутнє документальне підтвердження суми податкового кредиту з ПДВ		2) Наявна зайва операція з ПДВ		3) Неправильно зазначені кореспонденції рахунків по операціях з ПДВ	
Потенційні пропозиції аудитора:					
1) Проведення навчання бухгалтерів відповідальних за облік розрахунків з бюджетом по ПДВ	2) Виправлення помилок в обліку операцій з ПДВ, зазначених аудитором, дотримуючись рекомендацій, а також вимог ПКУ	3) Здійснення запиту до постачальника щодо документального підтвердження суми ПДВ по товару	4) Встановлення персональної відповідальності працівників за недотримання вимог ПКУ щодо обліку розрахунків з ПДВ	5) Розробка та впровадження ефективної системи внутрішнього контролю за обліком розрахунків по ПДВ	

Анкету перевірки податку на додану вартість надано в таблиці 3.2. Вона включає аналіз правильності обліку операцій з ПДВ, точності розрахунку суми податку, відповідності вимогам щодо повернення ПДВ, перевірку декларацій та звітності, оцінку ефективності системи внутрішнього контролю, спрямованих на виявлення можливих помилок.

Таблиця 3.2

Анкета внутрішнього контролю податку на додану вартість

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	Підприємство є платником ПДВ у періоді, що перевіряється (рік)?				
2	Чи були за період, що перевіряється придбання:				
	- матеріалів, сировини, МШП, товарів				
	- основних засобів, МНМА				
3	До якої суми придбання не потрібна податкова накладна:				
	- до 100 грн				
	- до 200 грн				
4	При відвантаженні товарів, готової продукції на суму ПДВ виписується наступний первинний документ:				
	- накладна				
	- податкова накладна				
5	Яку ставку ПДВ застосовується на підприємстві:				
	- 20%				
	- 7%				
6	На якому рахунку ведеться облік ПДВ:				
	-641				
	-643				
7	Яка періодичність проведення перевірки підприємства податковими органами:				
	- раз на рік				
	- двічі на рік				
8	За допомогою якої програми ведеться облік ПДВ на підприємстві:				
	- 1С				
	- інше				
9	За допомогою якої програми Ви подаєте декларацію з ПДВ:				
	- Медок				
10	- Електронного кабінету				
	- Заниження податкових зобов'язань				
	- Завищення податкового кредиту				
	- Ухилення от оподаткування				

Узагальнено автором джерело [31]

Аудит податку на додану вартість ТОВ Брікстех слід проводити в кілька етапів (таблиця 3.3).

Таблиця 3.3

Загальний план проведення внутрішнього контролю податку на додану вартість

Етап проведення контролю	Організаційні процедури	Період проведення
Підготовчий	Тестування внутрішнього контролю податку на додану вартість	
Основний	Перевірити відповідність ведення ПДВ обліку законодавству	
	Перевірити правильність визначення податкового кредиту	
	Перевірити правильність визначення податкового зобов'язання	
	Перевірити правильність складання декларації з ПДВ	
	Перевірити правильність подачі декларації з ПДВ	
	Перевірити правильність нарахування ПДВ до бюджету	
	Перевірити правильність сплати ПДВ до бюджету	
Завершальний	Складання звіту і висновку для керівництва підприємства	

Узагальнено пвтором Джерело[33]

Таким чином, запропонована послідовність проведення перевірки надасть змогу аудитору охопити всі аспекти обліку податку на додану вартість на підприємстві, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення в обліку податку на додану вартість, вчасно виявити порушення, провести якісний контроль та підвищити фінансову безпеку підприємства.

3.2 Організація та методика проведення перевірки розрахунків з податку на додану вартість

У програмі аудиту податку на додану вартість відображені основні процедури організації і методики контролю для вирішення основних завдань.

Таблиця 3.4

Аудиторська фірма
Підприємство
Період перевірки

ТОВ Брікстех
12.02 – 16.02.2024

ПРОГРАМА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ПДВ

№ з/п	Мета і завдання аудиту	Методи і процедури аудиту	Аудиторські докази	Термін виконання	Виконавець	Примітки
1	Перевірити застосовність пільг по ПДВ	Перевірка використовуваних пільг по ПДВ (якщо такі є), доречність та правильність їх застосування	Довідки-підтвердження пільг із ПДВ	12.02.2024	Ірина Іваненко	РД-1
2	Перевірити податкові накладні	Перевірка наявності податкових накладних, правильності їх оформлення, арифметичної точності	Податкові накладні	13.02.2024	Ірина Іваненко	РД-2
3	Перевірити реєстр виданих й отриманих податкових накладних	Перевірка ведення реєстру виданих й отриманих податкових накладних, наявності у ньому записів про всі накладні	Реєстр виданих й отриманих податкових накладних, податкові накладні	13.02.2024	Ірина Іваненко	РД-3
4	Перевірити синтетичний облік ПДВ	Перевірка відображення усіх операцій з нарахування та списання податкового кредиту/зобов'язання з ПДВ, звірити суми операцій	Головна книга, податкові накладні	14.02.2024	Ірина Іваненко	РД-4 (Відомість перевірки правильності відображення в обліку операцій з ПДВ)
5	Перевірити відображення ПДВ в Журналі 3 (дебітори)	Перевірка правильності відображення операцій з ПДВ в Журналі 3, відомостях 3.1 та 3.2 (рахунки 361 та 372)	Журнал 3, відомості 3.1 та 3.2, головна книга	14.02.2024	Ірина Іваненко	РД-5
6	Перевірити	Перевірка правильності	Журнал 3,	14-	Ірина	РД-6

	відображення ПДВ в Журналі 3 (кредитори)	відображення операцій з ПДВ в Журналі 3, відомостях 3.3, 3.5, 3.6 (рахунки 631, 685 та 64)	відомості 3.3, 3.5, 3.6, головна книга	15.02.2024	Іваненко	
7	Перевірити відображення ПДВ в Журналі 6	Перевірка правильності відображення операцій з ПДВ в Журналі 6 по рахунках 70 та 71	Журнал 6, головна книга	15.02.2024	Ірина Іваненко	РД-7
8	Перевірити відображення ПДВ в Журналі 1 (по рахунку 31)	Перевірити відображення операцій з поповнення рахунку в СЕА ПДВ/ сплати ПДВ до бюджету	Журнал 1, відомість 1.2, головна книга	15.02.2024	Ірина Іваненко	РД-8
9	Перевірити податкову декларацію з ПДВ та додаток до неї	Перевірка правильності оформлення та заповнення декларації та додатку, перевірка арифметичної точності розрахунків	Податкова декларація з ПДВ, додаток 1 до податкової декларації з ПДВ, податкові накладні	16.02.2024	Ірина Іваненко	РД-9

Виконав Слизова Косюга, Ірина Іваненко

Перевірів Слизова Косюга

Робочі документи для аудиту стану розрахунків з бюджетом з ПДВ на ТОВ Брікстех наведені в таблицях 3.5 -3.12.

Таблиця 3.5

Робочий документ аудитора з перевірки податкового кредиту

Період	Реєстр прийнятих податкових		2 розділ Декларації з ПДВ		Відхилення (+, -)	Причина	Висновок контролера
	№	Сума	№	Сума			

Узагальнено автором Джерело[34]

Таблиця 3.6

Робочий документ аудитора з перевірки податкового зобов'язання (1)

Період	Податкова накладна		Реєстр виданих податкових накладних		Відхилення (+, -)	Причина	Висновок контролера
	№	Сума	№	Сума			

Узагальнено автором Джерело[34]

Таблиця 3.7

Робочий документ аудитора з перевірки податкового зобов'язання (2)

Період	Реєстр виданих податкових накладних		1 розділ Декларації з ПДВ		Відхилення (+, -)	Причина	Висновок контролера
	№	Сума	№	Сума			

Узагальнено автором Джерело[34]

Таблиця 3.8

Робочий документ з перевірки складання Декларації з ПДВ

Період	Декларація з ПДВ		Відхилення (+, -)	Причина	Висновок контролера
	За даними підприємства	За даними контролера			

Узагальнено автором Джерело[34]

Таблиця 3.9

Робочий документ з перевірки стану розрахунків з ПДВ (1)

Період	За даними контролера					Відхилення (+, -)	Причина	Висновок контролера
	Дохід	Податкове зобов'язане	Витрати	Податковий кредит	ПДВ до сплати			

Узагальнено автором Джерело[34]

Таблиця 3.10

Робочий документ з перевірки стану розрахунків з ПДВ (2)

Період	Нараховано	Сплачено	Відхилення (+, -)	Причина	Висновок контролера

Узагальнено автором Джерело[34]

Таблиця 3.11
12.02 – 16.02.2024

Період перевірки

**ПЕРЕЛІК ПОМИЛОК І ПОРУШЕНЬ, ВИЯВЛЕНИХ ПРИ АУДИТІ
РОЗРАХУНКІВ З ПДВ**

№ з/п	Первинний документ, обліковий реєстр				Характер порушення
	Найменування	№ з/п	Дата	Сума, грн.	
1	Головна книга				Неправильна кореспонденція рахунків по операції з нарахування податкового зобов'язання з ПДВ та списання з доходу від реалізації його суми
2	Головна книга				Відображено зайве необґрунтоване проведення
3	Журнал 3, відомість 3.б				Неправильно відображені операції з нарахування та списання з доходу податкового зобов'язання
4	Журнал 3, відомість 3.б				Наявна зайва необґрунтована операція по ПДВ
5	Журнал 6				Вказано неправильний рахунок обліку ПДВ по операції зі списання з доходу податкового зобов'язання
6	Розрахункові документи на постачання				Відсутня сума ПДВ за товар
7	Головна книга, журнал 3, відомість 3.б				Через відсутність документального підтвердження суми ПДВ постачальником та відсутність податкової накладної не може бути здійснено нарахування податкового кредиту з ПДВ

Виконав Єлизавета КосюгаІрина ІваненкоПеревірів Єлизавета Косюга

Таблиця 3.12

Період перевірки

12.02 – 16.02.2024

**ВІДОМІСТЬ ПЕРЕВІРКИ ПРАВИЛЬНОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ
В ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ПДВ**

№ з/п	Зміст операції	Відображено в обліку			Рекомендовано аудитором			При мітк и
		Дебет	Кредит	Сума, грн.	Дебет	Кредит	Сума, грн.	
1	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ (зареєстровано накладну)	641	643	5167	643	641	5167	
2	Списано з доходу від реалізації суму податкового зобов'язання з ПДВ	70	641	5167	70	643	5167	
3	-	643	644	5167	-	-	-	Зайва операція

Виконав Єлизавета КосюгаІрина ІваненкоПеревірів Єлизавета Косюга

Таким чином, робочі документи аудитора допомагають у роботі систематизувати інформаційні дані, побачити результат стану розрахунків з бюджетом з ПДВ у систематизованому вигляді. Здійснюється підтвердження достовірності даних про податкові зобов'язання і податковий кредит, а також суму ПДВ, вказану у фінансовій та податковій звітності. Забезпечення комплексного підходу до процесу внутрішнього контролю розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість сприятиме покращенню фінансового стану підприємства через недопущення суттєвих порушень з ПДВ і, як наслідок, відсутність фінансових санкцій.

3.3 Напрями вдосконалення обліку і аудиту розрахунків з податку на додану вартість ТОВ Брікстех

З метою ефективного обліку і аудиту розрахунків по ПДВ, на ТОВ Брікстех пропонується використовувати робочі таблиці з оподаткування ПДВ.

У таблиці 3.13 розроблено методику підрахунку податкових зобов'язань з метою урахування всього руху за розрахунковий період (місяць).

Таблиця 3.13

Робоча таблиця з податкового зобов'язання

Податкові зобов'язання	На середину місяця		На кінець місяця		Усього	
	База оподаткування	ПДВ	База оподаткування	ПДВ	База оподаткування	ПДВ
Операції на митній території України, що оподатковуються за основною ставкою 20%						
Інші операції, що оподатковуються за нульовою ставкою						
Коригування податкових зобов'язань						

УСЬОГО						
--------	--	--	--	--	--	--

Джерело [33]

У таблиці 3.14 розроблено методику підрахунку податкового кредиту з метою урахування всього руху за розрахунковий період (місяць).

Таблиця 3.14

Робоча таблиця з податкового кредиту

Податкові кредит	На середину місяця		На кінець місяця		Усього	
	База оподаткування	ПДВ	База оподаткування	ПДВ	База оподаткування	ПДВ
Придбання (виготовлення) товарів/послуг на митній території України						
Ввезені на митну територію України товари						
Коригування податкового кредиту						
УСЬОГО						

Джерело [33]

У таблиці 3.15 розроблена методика розрахунків усього ПДВ за розрахунковий період (місяць).

Таблиця 3.15

Робоча таблиця розрахунків з ПДВ

Розрахунки з ПДВ	На середину місяця	На кінець місяця	Усього
Податкові зобов'язання			
Податковий кредит			
Позитивне значення різниці між сумою податкового зобов'язання та сумою податкового кредиту			
Від'ємне значення різниці між сумою податкового зобов'язання та сумою податкового кредиту			

Джерело [34]

Таким чином, метою системи внутрішнього аудиту розрахунків з податку на додану вартість ТОВ Брікстех є встановлення правильності визначення податкового кредиту та податкового зобов'язання, складання та подачі декларації з ПДВ, розрахунок нарахування та сплати ПДВ до бюджету.

Завдання системи внутрішнього контролю з податку на додану вартість: перевірити відповідність ведення обліку законодавству; встановити правильність визначення податкового кредиту; встановити правильність визначення податкового зобов'язання; встановити правильність складання декларації з ПДВ; встановити правильність подачі декларації з ПДВ; встановити правильність нарахування ПДВ до бюджету; встановити правильність сплати ПДВ до бюджету.

В таблиці 3.16 узагальнено шляхи вдосконалення системи обліку та і аудиту розрахунків по ПДВ на ТОВ Брікстех.

Таблиця 3.16

**Шляхи вдосконалення системи обліку і аудиту розрахунків по ПДВ
ТОВ Брікстех**

№ з/п	Проблема	Заходи	Ефект
1	2	3	4
1	Відсутність на підприємстві організованого документообігу	Введення графіку документообігу з відображенням у ньому порядку створення, перевірки і обробки документів	Скорочення шляху оформлення та надходження даних документів до бухгалтерії, посилення контролю, підвищення оперативності і точності обліку
2	Відсутність єдиного порядку аудиту розрахунків по ПДВ	Запропонована методика проведення перевірки внутрішнього аудиту	Охоплення всіх аспектів оподаткування та обліку податку на додану вартість на підприємстві, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення в обліку податку на додану вартість, вчасно виявити порушення, провести якісний аудит та поліпшити податкове планування підприємства.

Продовження таблиці 3.16

3	Застосування неефективних робочих документів внутрішнього аудиту	Запропонована Відомість аудиту своєчасності перерахування належних до сплати сум ПДВ	Підвищення якості податкового планування ПДВ на підприємстві
4	Ведення обліку на базі Microsoft Excel на непов'язаних робочих місцях, виконання окремих облікових процедур вручну	Запровадження автоматизованої системи бухгалтерського обліку на базі продукту «ДебетПлюс» з урахуванням специфіки діяльності підприємства	Зниження трудомісткості ведення обліку, забезпечення оперативної обробки інформації для контролю, аналізу та управління, підвищення точності й достовірності облікових даних, аналіз та оцінка ефективності роботи бухгалтерських служб.
5	Відсутність працівників, що здійснюють систематичний внутрішній аудит за діяльністю підприємства	Регламентация функціональних обов'язків працівників, впровадження алгоритму здійснення внутрішнього аудиту	Підвищення надійності фінансової звітності, підвищення ефективності виконання господарських операцій, раціональне використання і збереження цінностей підприємства, усунення недоліків системи обліку та визначення резервів розвитку підприємства.

Система бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю є основним джерелом інформації, необхідної внутрішнім та зовнішнім користувачам для оцінки діяльності підприємства, а також для цілей фінансового аналізу, прийняття ділових та управлінських рішень. Тому система бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю має постійно вдосконалюватися для забезпечення відкритості, прозорості та зіставності фінансової звітності суб'єктів господарювання.

Таким чином, на методичній стадії контролю здійснюється контроль правильності визначення бази оподаткування, визнання податкового кредиту та податкового зобов'язання з ПДВ, а також вчасного перерахування належних до сплати сум ПДВ до бюджету.

Висновки до розділу 3

З метою дослідження і оцінки системи обліку та внутрішнього аудиту розрахунків по ПДВ була здійснена тематична перевірка стану, відображення в обліку розрахунків по Податку на додану вартість на ТОВ Брікстех.

Основними завданнями аудиту нарахування та сплати ПДВ є перевірка доцільності, законності та достовірності відображення розрахунків за ПДВ в системі бухгалтерського обліку. Суб'єкти здійснення аудиту за нарахуванням та сплатою ПДВ різнитимуться залежно від рівнів організації загальної системи внутрішнього контролю. При інституційній формі організації системи аудиту доцільним є прийняття положення служби внутрішнього контролю за нарахуванням та сплатою ПДВ. Елементи системи аудиту (система бухгалтерського обліку, середовище контролю та процедури контролю) в своїй взаємодії попереджують, виявляють, усувають помилки та викривлення облікової інформації, необхідної не лише при підготовці податкової звітності з ПДВ, а й прийняття важливих управлінських рішень в частині податкового планування.

Надані рекомендації для ТОВ Брікстех з удосконалення оподаткування, облік та аудиту податку на додану вартість для поліпшення податкового планування. Для ефективного податкового планування ПДВ на підприємстві, запропоновані форми робочих таблиць з оподаткування ПДВ, а саме робочі таблиці з: податкового зобов'язання, податкового кредиту, розрахунків з ПДВ, обліку ПДВ. Запропонована методика аудиту податку на додану вартість для поліпшення податкового планування. Запропонована методика проведення перевірки внутрішнього аудиту дасть змогу охопити всі аспекти оподаткування та обліку податку на додану вартість на підприємстві, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення в обліку податку на додану вартість, вчасно виявити порушення, провести якісний аудит та покращити податкове планування підприємства.

ВИСНОВКИ

Ефективне вирішення завдань управління розрахунками по ПДВ підприємства потребують ефективної організації обліку та внутрішнього аудиту, що обумовило мету кваліфікаційної роботи. Вона полягає в розробці методичних і практичних рекомендацій для ефективної організації обліку і аудиту розрахунків по ПДВ.

Для досягнення визначеної мети об'єктом дослідження було обрано процеси обліку і аудиту розрахунків по ПДВ ТОВ Брікстех.

В ході виконання кваліфікаційної роботи була розв'язана низка завдань, а саме:

- досліджено економічну сутність розрахунків по ПДВ, класифікацію та порядок адміністрування в умовах воєнного стану, визначено їх вплив на показники податкової та фінансової звітності підприємства;

- надано характеристику досліджуваного підприємства, проаналізовано основні показники його фінансової діяльності;

- досліджена діюча на підприємстві система обліку розрахунків по ПДВ, їх адміністрування, оцінена її ефективність і доцільність застосування на підприємстві, визначено шляхи її вдосконалення;

- проведено аналіз стану внутрішнього аудиту розрахунків по ПДВ, дана оцінка системи контролю на підприємстві, запропоновано конкретні заходи його вдосконалення.

В першому розділі роботи за даними фінансової звітності надана характеристика діяльності підприємства, досліджено його фінансовий стан, ефективність діяльності.

У другому розділі була проаналізована побудова облікового апарату на ТОВ Брікстех, організація податкового, синтетичного і аналітичного обліку розрахунків по ПДВ.

За результатами дослідження можна зробити висновки щодо необхідності введення певних змін на підприємстві для забезпечення

високого рівня додержання облікової політики, зменшення трудомісткості роботи бухгалтерської служби, підвищення оперативності і точності облікових процедур.

У третьому розділі роботи наведено методика аудиту розрахунків по ПДВ ТОВ Брікстех, досліджено місце внутрішнього контролю у системі управління підприємством, здійснено тематичну перевірку стану, адміністрування та відображення в обліку розрахунків по ПДВ на ТОВ Брікстех.

За результатами перевірки були складені відомості перевірки, в яких відображена інформація про результати здійснення контрольних процедур. На їх основі була складена аудиторська думка. Запропоновані для впровадження наступні заходи:

- ведення графіку документообігу з відображенням у ньому порядку створення, перевірки і обробки документів;
- запропонована методика проведення перевірки внутрішнього аудиту;
- запропонована форма відомості аудиту своєчасності перерахування належних до сплати сум ПДВ;
- запровадження автоматизованої системи бухгалтерського обліку на базі продукту «ДебетПлюс» з урахуванням специфіки діяльності підприємства;
- регламентація функціональних обов'язків працівників, впровадження алгоритму здійснення внутрішнього аудиту.

Реалізація вищезазначених заходів дасть можливість знизити трудомісткість ведення обліку та контролю, підвищити його оперативність та точність, забезпечить ефективне використання технічної бази підприємства та сприятиме нормалізації фінансово-економічного стану ТОВ Брікстех.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко Т. Б. Юридичний зміст податку на додану вартість та його адміністрування. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: юридичні науки. 2019. С. 122–127.
2. Кулаковська Л. П., Піча Ю. В. Організація і методика аудиту : підручник. Київ: Каравела, 2012. 544 с.
3. Ізмайлов Я. О., Єгорова І. Г. Досвід використання податку на додану вартість у країнах Європейського Союзу та перспективи його застосування в Україні. Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування. 2020. Вип. 6. С. 66–67.
4. Меліхова Т. О., Бойко М. Ю. Розробка програми аудиту податку на додану вартість для підвищення фінансової безпеки підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2017. No 1. С. 34–39.
5. Огійчук М. Ф., Рагуліна. І. І., Новіков І. Т. Аудит : навчальний посібник. 4-те вид., перероб. і допов. Київ: Алерта, 2020. 852с.
6. Волчанська, Л., Юшковський, Д. (2023). Податковий аспект організації обліку та аудиту податку на додану вартість. Економіка та суспільство, (55). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-10>
7. Пінчук, О. П., І. Г. Недова. Особливості обліку основних засобів з податкової точки зору при перехідних положеннях // Сборник научных трудов Днепропетровского национального университета железнодорожного транспорта имени академика В. Лазаряна «Проблемы экономики транспорта» (2013): 112-118. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/osoblivosti-obliku-osnovnih-zasobiv-z-podatkovoyi-tochki-zoru-pri-perehidnih-polozhennyah-na-zaliznichnomu-transporti>
8. Михайлова Л. О., Б. О. Шумляев. Шляхи підвищення ефективності використання основних засобів у локомотивному депо // Сборник научных трудов Днепропетровского национального университета железнодорожного транспорта имени академика В. Лазаряна «Проблемы экономики

транспорту» 2 (2011): 119-123. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/shlyahi-pidvischennya-efektivnosti-vikoristannya-osnovnih-zasobiv-u-lokomotivnomu-dero>

9. Про внесення змін до Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : Постанова Національного банку України від 08.12.2020 № 155 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0155500-20>

10. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2258-19>

11. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV (за останньою редакцією станом на 03.07.2020 р., на підставі ЗУ від 17.06.2020 р. № 720-IX) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

12. Аудиторська палата «нова форма звітності №1-аудит (річна) Звіт аудиторської фірми (аудитора) про надані аудиторські послуги» та Інструкцію щодо її складання, на підставі ЗУ від 17.06.2019 р. № 410-IX) URL: http://proaudit.com.ua/audit_kasa/zmist-programi-perevirki-ruxu-groshovix-koshtiv-v-kasi.phtml

13. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV (за останньою редакцією станом на 16.10.2020 р., на підставі ЗУ від 20.09.2019 р. № 124-IX) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

14. Про затвердження Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні : Постанова Національного банку України; Перелік, Інструкція, Форма типового документа, Журнал, Акт, Критерії, Вимоги, Заява, Правила, Довідка, Опис, Реєстр від 25.09.2018 № 103 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0103500-18>

15. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV (за останньою редакцією станом на 16.10.2020 р., на підставі ЗУ від 20.09.2019 р. № 124-IX) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-20#Text>
16. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (за останньою редакцією станом на 07.11.2020 р., на підставі ЗУ від 14.07.2020 р. № 786-IX) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
17. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" : Наказ; Мінфін України від 27.04.2000 № 92. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>
18. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16). Основні засоби : Стандарт; IASB від 01.01.2012 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/929_014 (дата звернення: 26.04.2022) URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_014
19. Податковий Кодекс України: Закон України від 02.12.2010. 2755-VI. Відомість Верховної Ради України URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
20. Литвінова В.К, Особливості визнання та кваліфікації основних засобів у бухгалтерському та податковому обліку. 2018. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/138.pdf
21. Бабаєв Ю.А. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посіб. Київ: Вища школа, 2007. 692 с.
22. Бабяк Н.Д. Амортизаційна політика підприємства на сучасному етапі реформування економіки України. Теорія і практика перебудови економіки. 2001. С. 61–64.
23. Бутинець Ф.Ф. Аудит: підручник. Житомир: Рута, 2003. 680 с.
24. Загородній А.Г. Вознюк Г.Л. Фінансово-економічний словник. Київ: Знання, 2007. 1072 с.
25. Кузнецов В. Михайленко О. Великий словник бухгалтера Харків: Фактор, 2005. 532 с.

26. Г. Морозовська «Бухгалтерський облік основних засобів: від придбання до вибуття» від 13.07.2021. URL: <https://avstudy.com.ua/buhgalterskij-oblik-osnovnih-zasobiv-vid-pridbannya-do-vibuttya/>

27. С. Ошурков «Документальне оформлення основних засобів» URL: <https://www.buhoblik.org.ua/uchet/uchet-osnovnyx-sredstv/3650-dokumentalno-oformlennya-osnovnikh-zasobiv.html>

28. Електронний журнал «Ефективна економіка» URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4548>

29. Ю. Шопоняк «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит 2010» URL: <http://194.44.152.155/elib/local/992.pdf>

30. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку : Наказ; Мінфін України від 29.12.2000 № 356 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00>

31. Загальна характеристика та класифікація інформаційних систем обліку 2022. URL: <https://buklib.net/books/22551/>

32. Макаренко А. П., д.е.н., професор, Гречана Л. С. « Удосконалення методичних підходів до проведення аудиту амортизації основних засобів 2012» URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/5.3/175.pdf>

33. К.О Утенкова «Аудит основних засобів підприємств в контексті вимог міжнародних стандартів аудиту2014» URL: <http://magazine.faaf.org.ua/audit-osnovnih-zasobiv-pidприємств-апв-в-контексті-vimog-mizhнародnih-standartiv-auditu.html>

34. Типові помилки і порушення в обліку 2016-2022. URL: <http://um.co.ua/13/13-5/13-51356.html>

35. Н.Й Радіонова, О.М. Бунда «Удосконалення методології аудиту основних засобів 2013». URL: https://www.knutd.edu.ua/publications/pdf/Ukrainian_editions/2015/13_stat_Radionova_Bunda.pdf

36. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг» видання 2016-2017, частина 1. URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%90%202016-2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0%201\(1\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9C%D0%A1%D0%90%202016-2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0%201(1).pdf)

37. Дугар Т. Є. Проблема адміністрування податку на додану вартість на сучасному етапі. Економіка і суспільство. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2016. Вип. 2. С. 689-693.

38. Овчарова Н. В. Облікова політика в частині відображення ПДВ: основні аспекти. Інфраструктура ринку. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2017. Вип. 9. С. 102-107.

39. Подолянчук О. А., Домбровська В.В. Облік та звітність за податком на додану вартість. Ефективна економіка: електрон. наук. фах. видан. 2018. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2018/70.pdf (дата звернення: 02.03.2021).

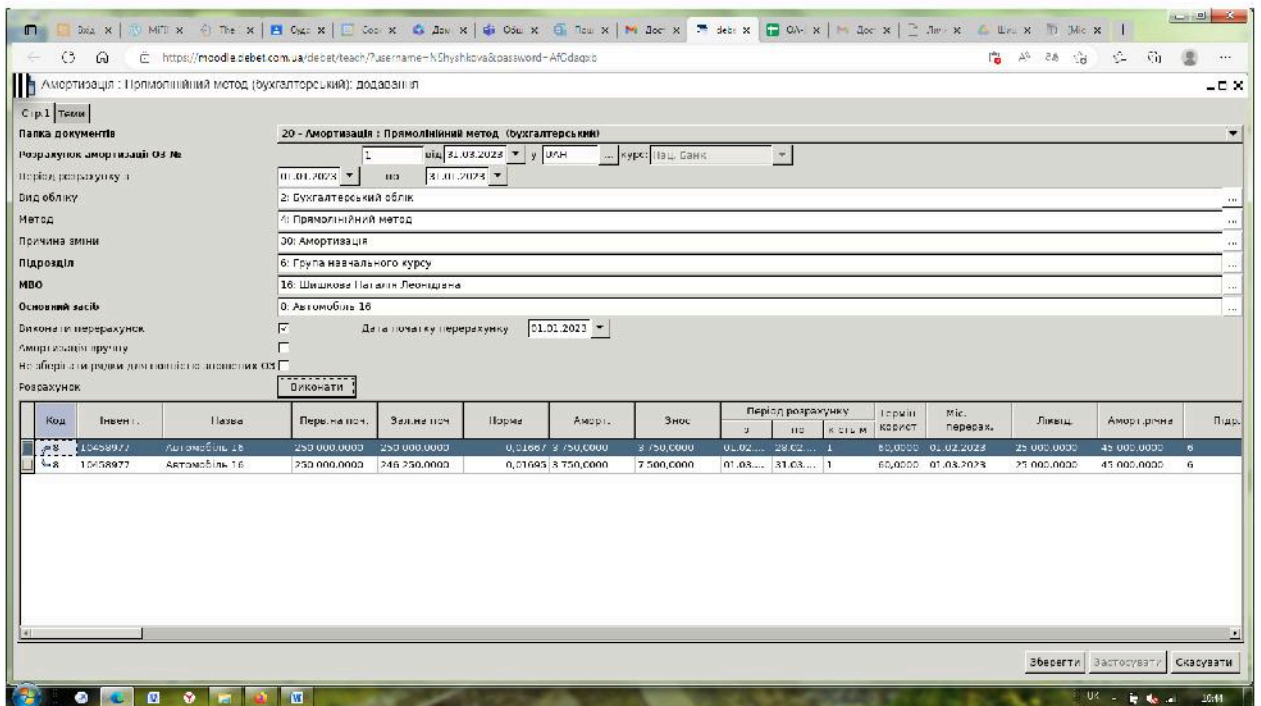
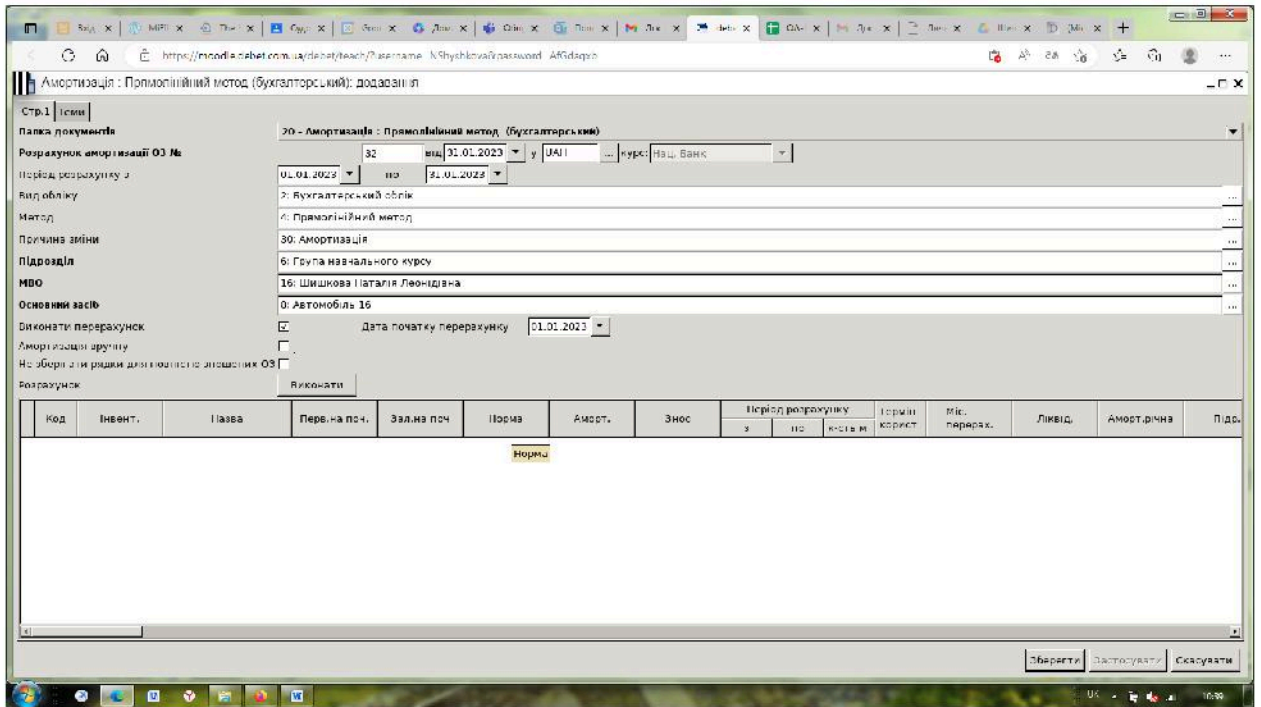
40. Подолянчук О. А. Облікове забезпечення розрахунків з податку на додану вартість. Ефективна економіка: електрон. наук. фах. видан. 2020. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2020/78.pdf(дата звернення: 19.01.2021).

41. Ходикіна А. А., Бурковська А.В. Актуальні тенденції обліку розрахунків з податку на додану вартість. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Вип. 8. С. 1196-1199.

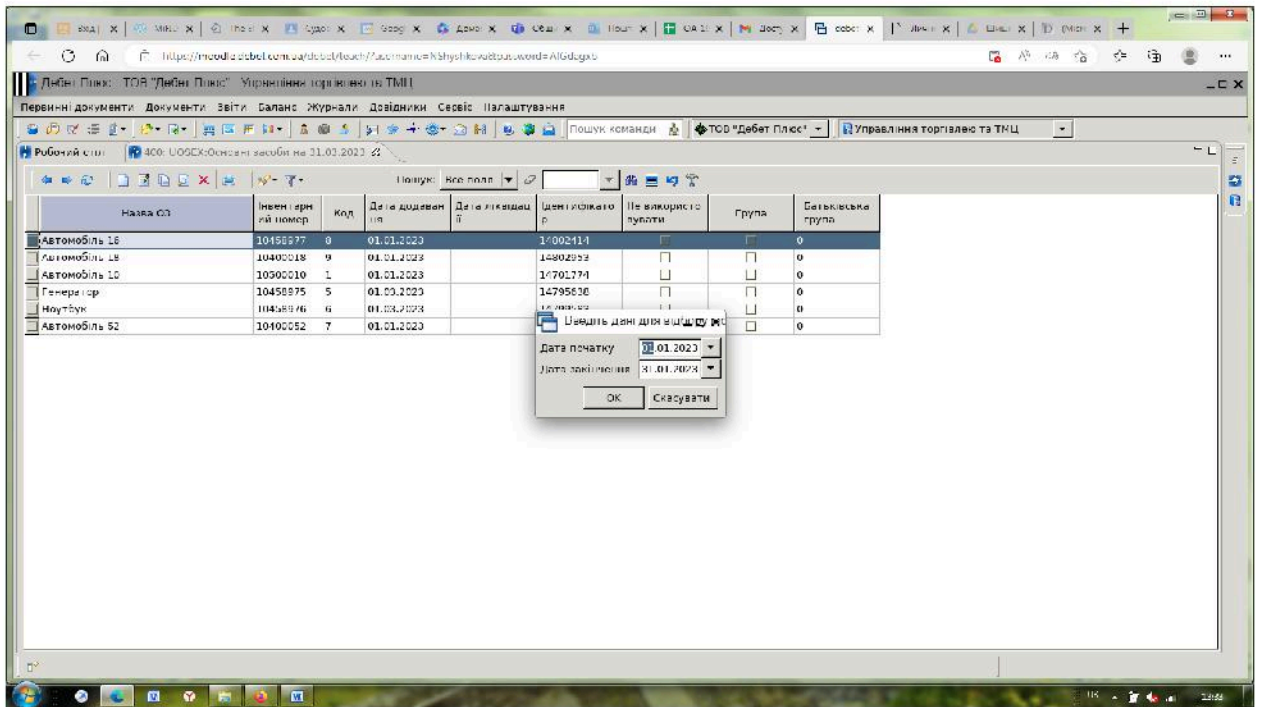
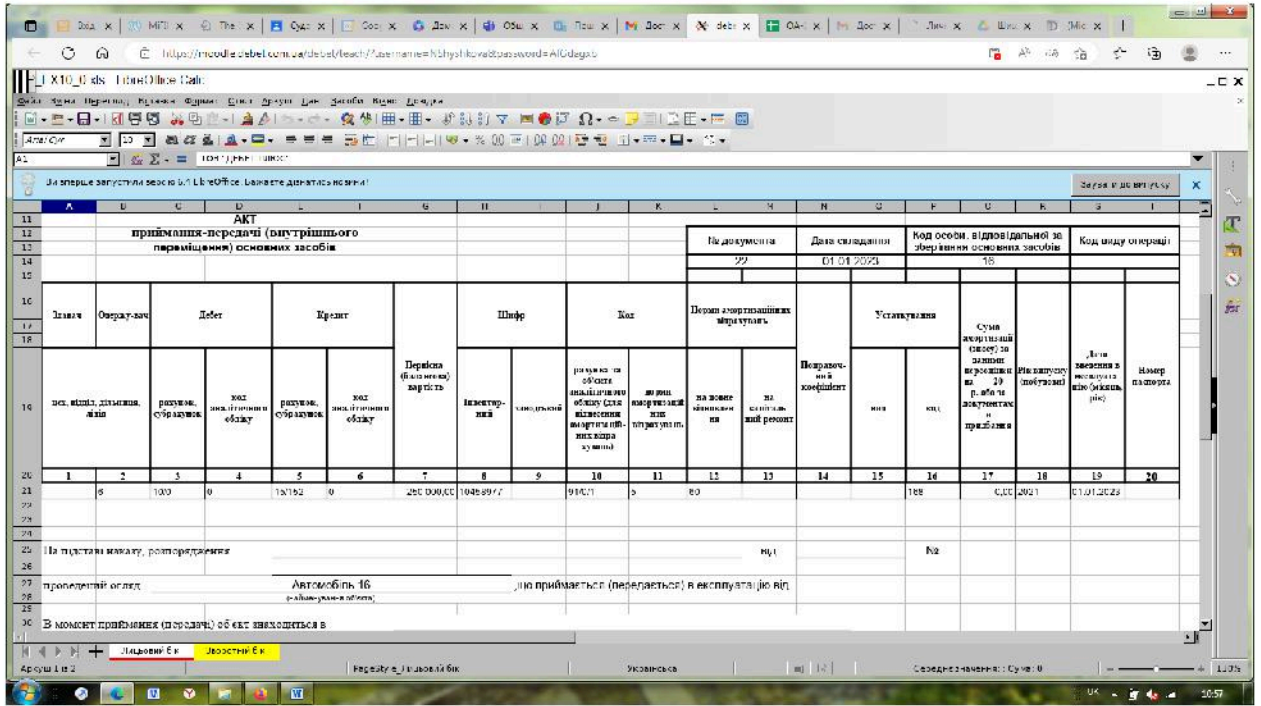
42. Масіна, Л. О., Гусев, А. (2021). Облік податку на додану вартість на підприємстві: поточний стан та шляхи реформування. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління, 20(2(48)), 169–183. [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2021.2\(48\).243689](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2021.2(48).243689).

ДОДАТКИ

Облік розрахунків по ПДВ в програмі ДебетПлюс

Аудиторська думка
щодо обліку розрахунків з бюджетом по ПДВ
ТОВ Брікстех

Ми провели аудит розрахунків з бюджетом по ПДВ **ТОВ Брікстех**, що включило в себе перевірку довідок-підтверджень пільг з ПДВ, податкових накладних, реєстру виданих й отриманих податкових накладних, головної книги, журналу 1, відомості 1.2, журналу 3, відомостей 3.1, 3.2, 3.3, 3.5, 3.6, журналу 6, податкової декларації з ПДВ та додатку 1 до податкової декларації з ПДВ за 2023 рік.

Під час проведеної аудиторської перевірки встановлено порушення порядку ведення обліку, які викладені у «Переліку помилок і порушень, виявлених при аудиті розрахунків з ПДВ» доданого до аудиторського висновку. Проте зазначені невідповідності мають обмежений вплив на облік розрахунків з бюджетом по ПДВ і не перекручують загальний фінансовий стан підприємства.

Ми підтверджуємо, що за винятком невідповідностей, викладених у додатку, облік розрахунків з бюджетом по ПДВ станом на 01 січня 2024 року, в усіх суттєвих аспектах здійснюється з дотриманням Податкового Кодексу України та згідно з нормативними вимогами щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в Україні.

ВІДГУК
на кваліфікаційну роботу бакалавра
студентки групи 071-20з-1 спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Косюги Єлизавети Миколаївни
на тему «Облік і аудит розрахунків з податку на додану вартість (на
прикладі ТОВ Брікстех)»

Мета бакалаврської роботи – розробка на базі вивчення законодавчої, нормативної і спеціальної літератури, з застосуванням практичних матеріалів підприємства рекомендацій щодо вдосконалення діючого порядку обліку та контролю розрахунків з ПДВ. Задачі, поставлені в роботі, виконані в повному обсязі.

В умовах воєнного стану, постійних змін у законодавстві з податкового регулювання, вдосконалення порядку обліку дозволяє уникнути порушень та забезпечити відповідність всіх податкових вимог. Отже, вдосконалення діючого порядку обліку та аудиту розрахунків з податку на додану вартість (ПДВ) має велике значення для підприємств і для економіки в цілому. Актуалізуються питання розробки та застосування практичних пропозицій щодо удосконалення організації діючого порядку обліку та аудиту розрахунків з ПДВ підприємства.

Отже, тема представленої кваліфікаційної роботи є актуальною, а висвітлення і систематизація питань у напрямку вдосконалення організації діючого порядку обліку та аудиту розрахунків з ПДВ складають і теоретичний, і практичний інтерес.

Тема кваліфікаційної роботи цілком відповідає її змісту та тексту і розкрита в повному обсязі. У кваліфікаційній роботі охарактеризовано та проаналізовано господарську діяльність ТОВ Брікстех; визначено характер діяльності даного підприємства; розкрито значення ПДВ; досліджено нормативно-правове регулювання та порядок нарахування ПДВ; охарактеризовано систему обліку та внутрішнього аудиту ТОВ Брікстех; визначено мету, завдання, об'єкт та інформаційні джерела контролю з податку на додану вартість; окреслено напрями вдосконалення проведення розрахунків з ПДВ базового підприємства.

Вдосконалення і рекомендації забезпечують практичну значущість роботи. Застосування розроблених пропозицій щодо організації діючого порядку обліку та аудиту розрахунків з ПДВ підприємства можуть бути використані в практичній діяльності ТОВ Брікстех.

В цілому робота відповідає загальним вимогам до змісту та оформлення кваліфікаційних робіт бакалаврів. Робота написана економічно грамотно, тему розкрито, наведені пропозиції та рекомендації по організації діючого порядку обліку та аудиту розрахунків з ПДВ підприємства. Достатньо ілюстрована таблицями і схемами.

Кваліфікаційна робота виконана на достатньо високому рівні, може бути допущена до захисту та заслуговує оцінки “ _____ ”.

Науковий керівник:

К.е.н., доцент

(вчене звання, науковий ступінь)

Шишкова Наталія Леонідівна

(Прізвище, ім'я, по-батькові)

(Дата)

(Підпис)